

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет

Слово про вченого:

**Баханов
Костянтин
Олексійович**

(до 60-річчя з дня народження)

ББК 74я5

С 48

**Слово про вченого: Баханов Костянтин
Олексійович. – Бердянськ: БДПУ, 2020. – 76 с.**

Друкується за рішенням вченої ради Бердянського державного педагогічного університету. Протокол № 6 від 26.12.2019.

У брошурі подано нариси життя й діяльності доктора педагогічних наук, професора кафедри правознавства гуманітарно-економічного факультету Бердянського державного педагогічного університету Баханова Костянтина Олексійовича.

Відповідальний за випуск: Макаренко Т. П.

Упорядкування та комп'ютерний набір: Мирошніченко В. О.,
Назімова К. А.

© Бердянський державний
педагогічний університет, 2020

БАХАНОВ КОСТЯНТИН ОЛЕКСІЙОВИЧ

8 лютого святкує свій ювілейний день народження визначний науковець, який зробив великий внесок у розвиток української історичної та педагогічної науки, доктор педагогічних наук, професор Бердянського державного педагогічного університету Костянтин Олексійович Баханов.

Баханов Костянтин Олексійович народився 8 лютого 1960 року у м. Мещовськ Калузької області, але все його життя пов'язане з Бердянськом. Тут наш ювіляр начався у школі (середня школа № 11), сюди, в рідне місто, повернувся учителювати після закінчення навчання в Дніпропетровському державному університеті. Саме з Бердянськом пов'язана його майже 40-річна трудова біографія.

Після закінчення середньої школи № 11 м. Бердянська Костянтин Олексійович вступив до Дніпропетровського державного університету ім. О. Гончара на історичний факультет. На вибір майбутньої професії історика, за словами ювіляра, великий вплив мала мати – Людмила Пилипівна. Багато чим у своєму житті він зобов'язаний саме їй. Мама тривалий час працювала в Бердянському краєзнавчому музеї й залучала сина до музейної справи у вигляді неважкої, але відповідальної роботи.

Закінчивши навчання, повернувся до Бердянська і працював в 11-й школі учителем історії. Випускники школи до сих пір згадують про цікаві уроки історії молодого вчителя та креативні туристичні подорожі, які він організовував для учнів. Рідне узбережжя Азовського моря, Крим, Київ, Ленінград, Петрозаводськ – далеко не повний перелік історичних місць, що обійшли та об'їхали вони разом зі своїм учителем. Власний потяг до пошуку, дослідження прищеплював Костянтин Олексійович і учням. Тому дуже багато з них у майбутньому також обрали професію вчителя історії. І можна впевнено говорити про те, що в результаті особистої праці професора К. О. Баханова зросло ціле покоління учителів-істориків Приазов'я, які несуть дітям правдиве знання про вітчизняну та світову історію, сприяють становленню їхньої національної свідомості.

З 1993 року Костянтин Олексійович працює в Бердянському державному педагогічному університеті. Упродовж своєї діяльності обіймав посади доцента кафедри, завідувача кафедри методики навчання історії та загальної дидактики, згодом кафедри всесвітньої історії та методики навчання історії, професора кафедри, декана соціально-гуманітарного факультету, проректора з наукової роботи БДПУ. І які б посади він не займав, які б навчальні

дисципліни не викладав – завжди це професійно, толерантно, цікаво та креативно.

Костянтин Олексійович стояв біля витоків створення соціально-гуманітарного факультету (зараз – гуманітарно-економічний факультет). У 2001-2004 рр. Костянтин Баханов очолював факультет, який за дуже короткий термін за багатьма показниками посів передові позиції в університеті. Це досягнення студентів у навчання, про що свідчать результати предметних олімпіад, наукові та спортивні досягнення, діяльність креативної студради, власної команди КВК та її успіхи, факультетська газета «Соціум», цікаві практики та можливість відвідувати музеї Львова, Києва, Запоріжжя, Умані, Дніпропетровська. Отже, завдяки наполегливій роботі декана та його команди була втілена в практику мрія викладачів-істориків – мати свій факультет.

У 2007 році К. О. Баханов у НДІ педагогіки АПН України захистив докторську дисертацію «Теоретико-методичні засади трансформації сучасної шкільної історичної освіти» за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання історії. У цьому ж році йому було присуджено науковий ступінь доктора педагогічних наук і присвоєно вчене звання професора кафедри методики навчання історії та загальної дидактики.

К. О. Баханов активно залучається Міністерством освіти і науки України до розв'язання загальних проблем сучасної шкільної історичної освіти. Він є членом журі, експертом Всеукраїнської олімпіади юних істориків, автором усіх її завдань, розробником критеріїв їх оцінювання. З 1998 року до теперішнього часу є експертом Всеукраїнських турнірів юних істориків. Декілька років поспіль, разом з дружиною Світлою Степанівною, доцентом кафедри історії та філософії, професор К. О. Баханов є експертом, членом журі Всеукраїнського студентського історичного турніру. Саме завдяки плідній роботі цих викладачів зі студентами на факультеті створена потужна команда істориків, яка бере участь у історичних турнірах та посідає призові місця.

Сфера наукової та педагогічної діяльності К. О. Баханова надзвичайно широка. Він був членом групи при МОН України з розробки навчальних програм з історії для загальноосвітньої школи, брав активну участь у розробці й обговоренні концепції історичної освіти для 12-річної школи та державних стандартів базової і повної середньої освіти у галузі «Суспільствознавство», був членом робочої групи з моніторингу шкільних підручників з історії України при Українському Інституті національної пам'яті, брав участь у розробці завдань для Всеукраїнського конкурсу «Лелека – 2017». Багаторічна співпраця пов'язує ювіляра з науковими й

науково-популярними освітніми виданнями в Україні та інших країнах, серед яких «Українсько-німецькі педагогічні студії», «Історія ХХ століття. Нові підходи до змісту шкільного курсу», «Українсько-російські педагогічні студії», «Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти», «Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету».

Костянтин Олексійович – умілий організатор, талановитий педагог, блискучий лектор і багаторічний член спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських дисертацій (входив до складу спеціалізованої Вченої ради Д. 26.452.03 при Інституті педагогіки АПН України зі спеціальності «Теорія та методика навчання (історія та суспільствознавчі дисципліни)»; наразі є членом спеціалізованої вченої ради Д. 18.092.01 при Бердянському державному педагогічному університеті). Він виступає опонентом і рецензентом дисертаційних робіт, його поради і настанови, зауваження й побажання завжди слухні та корисні.

За ініціативи К. О. Баханова в Бердянському державному педагогічному університеті було проведено низку міжнародних семінарів і конференцій з проблем методики навчання історії в школі: «Актуальні проблеми вивчення історії ХІХ-ХХ ст.», «Проблеми змісту шкільного курсу історії стародавнього світу та середніх віків», «Проблеми змісту шкільного курсу нової історії», «Проблеми змісту шкільного курсу новітньої історії», «Розвиток критичного мислення на уроках історії», «Запровадження компетентнісного підходу в навчанні гуманітарних предметів» тощо.

Важливою частиною професійного життя К. О. Баханова є участь у суспільному житті університету, міста, регіону.

Професор К. О. Баханов має понад 300 наукових праць, серед яких монографії з проблем інновацій у сучасній шкільній історичній освіті, посібники для вчителів, учнів та студентів, присвячені впровадженню дослідницьких методів навчання, організації учнівських олімпіад з історії, структуруванню змісту навчального матеріалу, способам його відображення у програмах та підручниках, оцінюванню навчальних досягнень учнів тощо.

Професор К. О. Баханов – один з провідних науковців України в галузі методики навчання історії. Його наукові досягнення добре відомі в освітянських і наукових колах України, Росії, Білорусі, Польщі та інших країн Європи. Він по праву належить до когорти широко знаних та авторитетних учених нашої країни. Витоки наукової школи професора К. О. Баханова походять від багаторічної експериментальної роботи в загальноосвітній школі з активного впровадження у практику навчання історії нових методів та форм, спрямованих на підвищення пізнавальної

активності та самостійності учнів. Досвід його роботи було узагальнено Центральним інститутом підвищення кваліфікації педагогічних кадрів (м. Київ) і внесено до картотеки передового педагогічного досвіду України як новаторський. Предметом дослідження представників наукової школи є нові підходи (компетентнісний, діяльнісний, особистісно-зорієнтований, полікультурний тощо) до навчання в загальноосвітній та вищій школі, а також технології, форми, методи та засоби їх реалізації.

Результати діяльності наукової школи професора К. Баханова знайшли своє відображення у Державних стандартах, освітніх концепціях, навчальних програмах з історії, низці монографій та навчально-методичних посібників. Під керівництвом К. Баханова захистили докторські дисертації О. Гуренко «Теоретичні і методичні засади полікультурної освіти соціальних педагогів», Н. Венцева «Розвиток вищої історичної педагогічної освіти України у першій половині ХХ ст.»; кандидатські дисертації Н. Венцева, В. Нищета, Д. Десятов, В. Мирошниченко, А. Федчиняк, О. Мокрогуз, О. Барнінець, А. Гриценко.

Наразі професор К. Баханов займається проблемами методики викладання гуманітарних катастроф ХХ ст. – Голодомору й Голокосту, активно співпрацює з HREC in Ukraine та Українським інститутом вивчення Голокосту «Ткума». Продовжує займатися інтелектуальними конкурсами «Турнір юних істориків» та «Студентський турнір істориків» як експерт МОН України, є членом журі, головою конкурсу «Учитель року. Історія».

Самовіддана праця науковця, компетентного педагога, мудрого наставника Костянтина Баханова на освітянській ниві не залишилася непоміченою. Він нагороджений Почесними Грамотами Міністерства освіти і науки України, Запорізької обласної державної адміністрації, нагрудними знаками «Відмінник народної освіти УРСР» (1991), «Відмінник освіти України» (1994), «Петро Могила» (2005), Медаллю Академії педагогічних наук України «Ушинський К. Д.» (2010, 2014), Грамотою Верховної Ради України (2013).

Глибоко шанований ювіляр має вагомі досягнення не лише на науковій ниві: він – батько двох синів-соколів, воїнів-захисників нашої держави Андрія та Костянтина, улюблений дідусь трьох онуків, шанований свекор. Затишне родинне життя разом з дружиною Світланою Степанівною, теж істориком і викладачем університету, дає розраду в нелегкі хвилини, впливає нові сили, заряджає впевненістю в завтрашньому дні. Це сім'я щирих українців, патріотів, однодумців.

Костянтин Олексійович Баханов користується заслуженою повагою та авторитетом серед університетського колективу викладачів, співробітників і студентів, колег-фахівців у галузі методики навчання. Його повсякденна напружена праця є свідченням високого професіоналізму та патріотизму, його людські та професійні чесноти високо цінуються професійним співтовариством та державою. Це ЛЮДИНА з глибокими професійними знаннями, широкою науковою ерудицією, власним баченням галузевих подій та стійкою громадянською позицією. Він завжди готовий до неформальних зустрічей, розв'язання нагальних питань, з якими звертаються до нього не лише співробітники факультету, а й студенти та вчителі й учні шкіл міста.

Шановний Костянтине Олексійовичу! Прийміть найщиріші вітання у Ваш ювілейний день народження! Нехай завжди буде благополуччя і в роботі, і в родині, а за сильними плечима завжди будуть любов і стабільність. Досягнень, просувань, радості й добра, тепла й усмішок, незрівняних вражень, віри в себе й завтрашній день. Не сумуйте, займайтесь улюбленою справою та насолоджуйтесь життям, адже з роками воно все прекрасніше!

ВІП'ЯВЛЯ З ЮВІЛЕЄМ!

Шановний Костянтине Олексійовичу!

Прийміть щирі вітання з нагоди Вашого славного ювілею!

До свого ювілею Ви прийшли зі значним життєвим та науковим доробком. Майже 30 років Вашої трудової біографії пов'язані з діяльністю Бердянського державного педагогічного університету та спрямовані на зміцнення авторитету нашого закладу освіти, на подальший розвиток педагогічної та історичної науки.

Ви проявили себе талановитим організатором науки не лише при створенні соціально-гуманітарного факультету та обіймаючи посаду проректора з наукової діяльності БДПУ, а й при реалізації різноманітних наукових проектів.

Ви – фундатор власної наукової школи, і ваші докторанти та аспіранти гідно працюють на освітянській ниві. Ваш внесок у модернізацію шкільної історичної освіти є загально визнаним. Ваша повсякденна напружена праця є свідченням високого професіоналізму та патріотизму. Ваші людські та професійні якості високо цінуються професійним співтовариством та державою.

Знаємо й шануємо Вас як ініціативну та самобутню особистість, науковця й педагога та просто чудову людину.

З нагоди ювілею щиро зичимо міцного здоров'я та довголіття, творчого натхнення. Нехай нива Вашого життя щедро рясніє новими звершеннями, посіяне добро множитья сторицею, а доля буде прихильною на многії та благії літа!

З повагою ректор Ігор БОГДАНОВ

Шановний Костянтине Олексійовичу!

Щиросердно вітаю Вас із ювілейним Днем народження!

Кожна людина з моменту народження пише книгу свого життя, щодня перегортаючи сторінки власного часопису творить свою долю. Сторінки Вашої біографії сповнені нарисами років, які Ви присвятили освітянській справі.

Мені приємно констатувати, що у Вашому часописі є сторінки нашої спільної роботи в науковому відділі університету, а ще – написання докторської дисертації. Мені завжди імпонувала Ваша мудрість, розсудливість, справедливість, поміркованість, фаховість. Щиро вдячна Вам за менторство й підтримку, здобуті компетентності під час навчання у Вашій науковій школі.

За Вашими плечима – багаторічний досвід і визнання. Професіоналізм, талант, безмежна відданість справі, працьовитість і наполегливість у досягненні поставлених цілей дали Вам змогу досягти значних успіхів у професійній та науковій діяльності, здобути шану та повагу серед колег та студентства. Ви – талановитий учений, мудрий наставник, душевна й щира людина.

Нехай Вам талантих на однодумців, колег, доброзичливих і щирих людей. Нехай кожен новий день буде щедрим на досягнення та перемоги, багатим на радісні звістки, приємні події й благодатні справи. Хай завжди Вас зігрівають люблячі серця рідних, підтримують вірні друзі, допомагають у роботі колеги та однодумці.

З повагою Ольга ГУРЕНКО

З днем народження!

Шановний Костянтине Олексійовичу!

Щиро вітаю Вас із 60-річним ювілеєм!

Ювілей – це не просто свято, це здобутки в науковій і педагогічній діяльності, формування колосального досвіду та високого професіоналізму протягом багатьох років життя.

Знаю Вас як яскраву особистість, мудру, тактовну, інтелігентну, шляхетну й багатогранну людину, відповідального керівника та наполегливого науковця, який по праву може пишатися успіхами та досягненнями. Висока працездатність і безмежна відданість справі дозволили Вам досягти поставлених цілей у Вашій професійній діяльності, здобути авторитет та повагу серед колег та студентства. Упевнена, що Ваші професійний досвід, багатий внутрішній світ і прекрасні людські якості будуть і в подальшому спрямовані на розвиток науково-педагогічної діяльності кафедри, факультету та університету загалом.

Тож у цей день щиро зичу Вам міцного здоров'я, невтомного творчого пошуку, успіхів у всіх починаннях, щоденних справах, сміливих планах і сподіваннях. Хай Вас підтримують та надихають рідні люди, розуміють і допомагають колеги, минають Вас негаразди та непорозуміння. Хай доля збагачує життєвою мудрістю, енергією, натхненням і радістю сьогодення.

Невичерпної наснаги Вам у професійній діяльності на благо незалежної України, добробуту й родинного затишку.

З повагою Вікторія ЛІПІЧ

Шановний Костянтине Олексійовичу

Прийміть щирі вітання й найкращі побажання з нагоди Вашого ювілею!

Кожна людина з моменту народження пише книгу свого життя, щодня перегортаючи сторінки власного часопису, творить свою долю. Сторінки Вашої біографії сповнені нарисами років, які Ви присвятили натхненному служінню науці. За роки сумлінної праці Ви здобули беззаперечний авторитет компетентного та досвідченого фахівця, мудрого й розсудливого викладача та щирого патріота своєї держави.

Як знаний працівник освіти, учений та історик, Ви робите вагомий внесок у розвиток сучасної історичної освіти, передаючи кожному студенту неоціненний скарб високої освіченості та духовності, формуєте нове покоління професійної еліти, яка продовжуватиме справу утвердження України як рівноправної в сім'ї європейських держав.

Нехай кожен день додає Вам життєвих сил, оптимізму та наснаги для реалізації найсміливіших планів і задумів, а добре

здоров'я та гарний настрій сприятимуть подальшій успішній праці в ім'я розквіту рідної землі!

Земних Вам щедрот та прихильності долі, розуміння й підтримки з боку рідних, друзів та колег!

З повагою студентська рада БДПУ

Відділ суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України щиро вітає доктора педагогічних наук, професора Костянтина Олексійовича Баханова з 60-річчям!

Костянтин Баханов – знаний вчений, педагог, історик, член-кореспондент Академії педагогічних і соціальних наук, автор численних наукових праць! Без нього не обходиться жодна значна освітня подія України: Всеукраїнські конкурси «Учитель року» й турніри юних істориків, моніторинг сучасних шкільних підручників з історії при Українському інституті національної пам'яті і створення програм із всесвітньої історії для загальноосвітніх навчальних закладів, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів з історії.

К. Баханов – фундатор власної методичної школи. Під його керівництвом захистили дисертації Н. Венцева, О. Гуренко, В. Ницета, В. Мирошніченко, А. Федчиняк, О. Барнинець, О. Мокрогуз, Д. Десятов.

У ці святкові дні зичимо ювіляру міцного здоров'я, і на цій основі хай множаться здобутки та прибутки, щастя та злагода, друзі та враження! Найкращі побажання Вам, Костянтине Олексійовичу, Вашій родині і всім, хто Вас заслужив!!!

*Олена ПОМЕТУН, Нестор ГУПАН, Тетяна РЕМЕХ,
Ірина і Петро МОРОЗ, Тетяна МАЦЕЙКІВ,
Вікторія КРИШМАРЕЛ, Юлія МАЛІЄНКО*

Дорогий Костянтине Олексійовичу!

Від імені професорсько-викладацького колективу історичного факультету НПУ імені М. П. Драгоманова щиро вітаємо Вас з поважною датою у вашому житті! Кому як не Вам, фаховому історику, відомо, що кожна життєва віха має бути узагальнена, щоб розпочати на хронологічній стрічці новий життєвий відрізок власної історії. Ми бажаємо Вам ще багато разів розпочинати нове десятиліття й проживати його яскраво, активно, науково, гармонійно, щасливо, ефективно, незабутньо, вражаюче!

Ваші заняття – незабутні! Ви – приклад справжнього педагога, що творить і пропагує зміст сучасної шкільної історичної освіти. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі, розроблені Вами, є унікальними й дієвими! Ви – потужний науковець, що диктує тренди в історичній освіті й науці! Ви – щирий патріот, який готовий відстоювати інтереси українського народу на будь-яких фронтах і прививає любов до батьківщини студентству та вчителю! Ви – Людина з великої літери!

Будьте здорові й нехай у Вашій книзі життя буде багато сторінок, які ви будете щодня відкривати й наповнювати цікавим і захопливим змістом! Хай у цій книзі буде місце для людей, які Вам небайдужі, які будуть робити її ще більш насиченою! Бажаємо миру й добра! Будьте в гармонії з собою і світом!

Пишаємося дружбою та співпрацею з Вами! Дякуємо за науку, навчання, досвід і спілкування! Многії літа!

*З великою повагою колектив історичного факультету,
зокрема кафедра методики навчання суспільних дисциплін
і гендерної освіти, та особисто Ваша учениця, декан
історичного факультету Т. В. МЕЛЕЩЕНКО*

СЛОВО ПРО СПРАВЖНЬОГО

Уперше з Костянтином Олексійовичем познайомився на початку 90-их років у Києві в Центральному інституті підвищення кваліфікації працівників освіти. Є. М. Коденко організовувала для завідувачів кабінетів суспільних дисциплін семінар. Уже не пам'ятаю його назви, але пригадую тих, кого вона запросила: Л. М. Жарову,

І. А. Мішину, К. О. Баханова. Це був час, коли в молодій Українській державі лише формувалася національна система освіти, вибудовувався зміст шкільної історії, відбувалося становлення науково-методичної думки. Так трапилося, що мій перший публічний виїзд співпав зі знайомством із тими, хто стояв біля цих витоків. Серед них був і Костянтин Олексійович. Я знав його заочно з публікацій в «Преподавании истории в школе». Це був єдиний методичний часопис у колишньому СРСР, де друкували матеріали, присвячені змісту шкільної історії та методиці навчання суспільних дисциплін. Потрапити до переліку його авторів було непросто і практично неможливо. Там друкували най, най..., серед яких значилося й прізвище К. О. Баханова.

Наше перше знайомство виявилось теплим і зворушливим. Переді мною постав учитель-практик і одночасно вчитель-теоретик, добре обізнаний із проблемами шкільної історії та методики її викладання. Ми говорили на різні теми і водночас ділилися власними спостереженнями та досвідом. У Костянтина Олексійовича про цю зустріч мав би залишитися мій посібник «Оповідання з історії України та рідного краю. 5 клас», видрукований у Рівному й апробований у місцевих школах, презентований йому на згадку.

А далі все відбувалося як за сценарієм, де головним режисером і постановником була її величність «Шкільна Історія». Важко перерахувати всі подальші зустрічі та участь у семінарах, конференціях, проектах, робочих групах, конкурсах, обговореннях. Усе це можна було б відтворити, оскільки залишилися запрошення, програми, збірники наукових конференцій, підручники, часописи, посібники, де в кожному зустрінеш прізвище К. О. Баханова.

У 2008 р. Костянтин Олексійович запросив мене взяти участь у науково-практичній конференції «Розвиток критичного мислення на уроках гуманітарних предметів», що проходила в Бердянському

ддержавному педагогічному університеті. Серію таких конференцій та семінарів він започаткував раніше, і щороку збирав для наукових дискусій та спілкування вчених з України та колишніх пострадянських республік. Я був знайомий із матеріалами попередніх заходів, отримував на них запрошення, але вперше зміг поїхати до Бердянська лише у 2008 р. Можна в деталях описувати конференцію: від зустрічі гостей до її завершення, зміст доповідей, рівень дискусії тощо. Та на мене справило враження інше. Це інше не залишає й до сьогодні. У конференції брали участь студенти-історики. Ми мали змогу спілкуватися з ними після пленарного засідання на семінарі. Рівень запитань і обговорення проблем студентами-істориками вражав. Відчувалося, що в аудиторії зібрані люди не згідно списків і вказівок, а ті, кому це цікаво, хто розуміється на змісті та методиці викладання шкільної історії, отримав теоретичну підготовку, засвоїв ази науки, має не лише уявлення, але й практичні напрацювання. За цим рівнем відстежувалася праця їх наставника, вчителя Костянтина Олексійовича. Наша дискусія продовжувалася навіть за межами університету, коли у вечірню пору, прогулюючись містом, знову зустріли студентів-істориків. Подібне важко забути й стерти із пам'яті.

У моїй домашній бібліотеці Костянтин Олексійович «присутній» майже на кожній полиці. І це не випадково, оскільки навіть, якщо так можна висловитися, у наукових смаках надаю перевагу справжнім кандидатам, докторам, доцентам, професорам. Лише у справжніх можна чогось по-справжньому навчитися й запозичити досвід. Лише справжні розуміються на елементарних речах, проблемах, якими переймається освіта і з якими вона живе щодня. Лише такі, як Костянтин Олексійович, можуть написати статтю, що потрібно читати з олівцем і розбирати її зміст на цитати, або ж не сумніватися у справжності написаного і не перевіряти його практикою. Свого часу статті Костянтина Баханова прийшлося використовувати як лекційний матеріал, викладаючи студентам курс методики шкільної історії. Його словник-довідник «Традиції та інновації в навчанні історії в школі», «Лабораторно-практичні роботи у викладанні історії України», «Методичний посібник з історії України. 7 клас» – усе це гарно написані й майстерно укладені навчально-методичні матеріали, які мають бути на столі кожного вчителя-суспільника, який вирішив присвятити себе історичній освіті.

Повною несподіванкою для мене стала бандероль, яку отримав у 2005 р. Розгортаю. Книга. Читаю: Баханов К. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти: монографія. Вдячності немає меж. 2012 рік. Нова посилка. «Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в

школі: колективна монографія за редакцією доктора педагогічних наук, професора К. О. Баханова». Серед авторів чимало тих, кого Костянтин Олексійович вивів у справжню науку, хто завдячує долі, що вона колись вирішила життєві стежки спрямувати до справжнього Учителя та Науковця.

Пам'ять утримує чимало спогадів про Вас, Костянтине Олексійовичу, і всі вони – світлі, теплі, не затьмарені дрібними житейськими суперечками. У цей день ще одного повноліття Вам буде висловлено чимало побажань. Хочу побажати залишатися справжнім у житті, стосунках, науці. Це не просто важливо, а надважливо, оскільки саме за справжніми можуть перевіряти свій поступ інші. У наш час надто багато наплодилося «докторів», «професорів», «кандидатів», «учителів», але справжніх можна перерахувати на пальцях однієї руки. Сподіваюсь, що бачитиму завжди Ваше прізвище у цьому переліку. Вітаю!

Віктор МИСАН (м. Рівне)

**Шановний
Костянтине
Олексійовичу! Дорогий
Костя!**

Журавлиними
ключами – у вирій і з вирію –
летять роки. Літа, які не лише
примножують цінність вина,
але й приносять у життя
досвід і мудрість, зрілість і
виваженість, толерантність і
розуміння, гармонію і
злагоду. Хай вони будуть
твоїм справжнім багатством,
запорукою процвітання, щастя,
радості, фізичної наснаги й
душевного тепла!

Щиро зичу тобі успішної кар'єри, міцного здоров'я, удачі, оптимізму, благополуччя, ясної життєвої погоди!

Хай завжди тобі товаришать і супроводжують у житті Віра, Надія, Любов, а Софія допомагає зробити правильний вибір у складних переплетіннях долі!

З днем народження, з ювілеєм, з новим етапом життя, сповненим мудрості гуру, досвіду сенсея, доброти вчителя й нових шедеврів майстра!

Сергій ТРОЯН

Вельмишановний Костянтине Олексійовичу!

Щиросердечно вітаємо із славним ювілеєм – 60-річчям з Дня народження. Ваше життя – яскравий приклад того, як треба шанувати людей і працю. Вам є чим пишатися. Ви не змарнували життя і на всіх життєвих дорогах прагнули бути професіоналом, чуйним і турботливим до людей, та вміти завжди допомагати. Ви по праву належите до когорти широко знаних та авторитетних учених нашої країни.

Ми, в свою чергу, пишаємося, що у нас є такий колега: друг, соратник, людина, яка допоможе, порадить і підтримає. Не кожному в житті вдається працювати з такою людиною. Нам пощастило, у нас є ВИ, наш ідеальний колега – умілий організатор, талановитий педагог, блискучий лектор, ЛЮДИНА!

Факультет зобов'язаний Вам багато чим, перш за все, його створенням, але не просто як нового структурного підрозділу, а як університетського флагману навчання, науки, креативного та талановитого студентства. Ми дякуємо Вам за ціле покоління учителів-істориків Приазов'я, які несуть дітям правдиве знання про вітчизняну та світову історію, за потужну наукову школу докторантів та аспірантів. Вдячні за те, що впродовж вже майже 20 років факультет є іміджовим, передовим, потужним, драйвовим – саме таким, яким Ви його створювали.

Від усього нашого колективу викладачів, співробітників та студентів, дорогий і шановний Костянтине Олексійовичу, прийміть побажання в свій ювілей! Колеги бажають Вам творчого неспокою в

дослідженнях, юнацької зятятості в обстоюванні своїх наукових поглядів та невичерпної творчої наснаги. Хай джерело людської вдячності за Вашу турботу ніколи не вичерпується, серце наповнюється світлом, а здоров'я й сили дарує Всевишній!

*З повагою від імені
колективу гуманітарно-
економічного факультету
декан Тамара МАКАРЕНКО*

Вельмишановний Костянтине Олексійовичу!

Прийміть сердечні поздоровлення й найкращі побажання з нагоди Вашого ювілею!

Шануємо Вас як яскраву особистість, талановитого педагога, вмілого організатора, знаного науковця, доктора педагогічних наук, професора, який доклав чимало зусиль для розвитку нашого університету й вітчизняної історичної освіти. Ваші наукові праці є настільними книгами студентів і викладачів різних закладів вищої освіти.

До віку буду вдячна за Вашу людяність, допомогу й підтримку в написанні моєї докторської дисертації. Ви були першим в університеті, хто її прочитав і дав схвальний відгук; Ви були

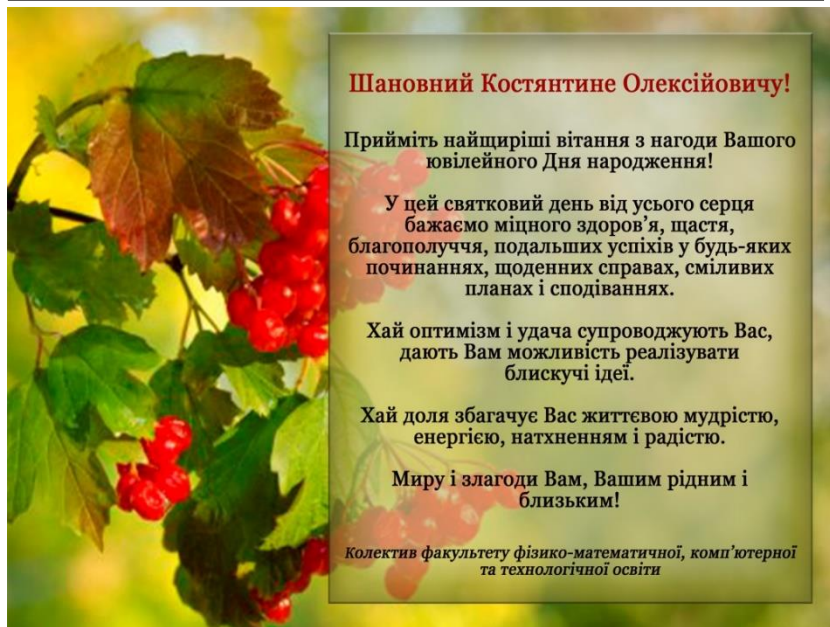
першим, хто дізнався про її захист.

Вдячна за те, що ми колеги однієї спецради із захисту докторських і кандидатських дисертацій, маємо можливість співпрацювати, підказувати один одному слушні сучасні наукові ідеї, а майже всі аспіранти проходять Ваше рецензування, яке піднімає виконане дослідження на якісно інший рівень завдяки Вашому неперевершеному професіоналізму. І через роки миттєвості творчого спілкування залишаться в пам'яті молодих науковців нашого університету як дороговказ для їх подальших особистих звершень.

Костянтине Олексійовичу, знаючи Вас уже багато років, захоплююся сімейними традиціями, почуттями до дружини, взірцевим вихованням дітей, спроможністю отримувати насолоду від любих онуків.

Зичимо Вам і надалі випромінювати невичерпну енергію, завзяту вдачу в роботі й житті. Здоров'я, родинного затишку, сил і наснаги для здійснення нових задумів, мрій і сподівань для розвитку та створення позитивного іміджу університету.

*З повагою колектив факультету
психолого-педагогічної освіти та мистецтв,
декан – доктор педагогічних наук, професор
Людмила КОВАЛЬ*

Шановний Костянтине Олексійовичу!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Вашого ювілейного Дня народження!

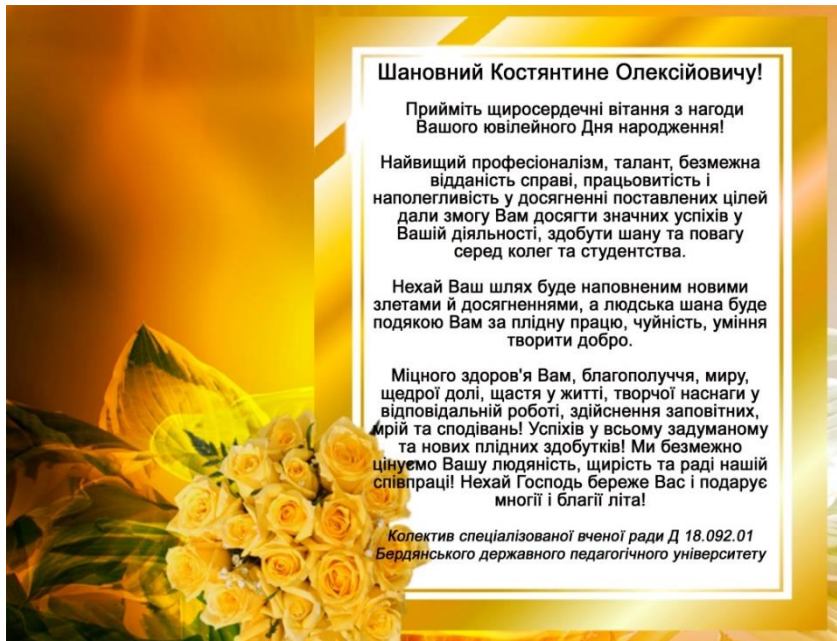
У цей святковий день від усього серця бажаємо міцного здоров'я, щастя, благополуччя, подальших успіхів у будь-яких починаннях, щоденних справах, сміливих планах і сподіваннях.

Хай оптимізм і удача супроводжують Вас, дають Вам можливість реалізувати блискучі ідеї.

Хай доля збагачує Вас життєвою мудрістю, енергією, натхненням і радістю.

Миру і злагоди Вам, Вашим рідним і близьким!

Колектив факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Шановний Костянтине Олексійовичу!

Прийміть щирі вітання з нагоди Вашого ювілейного Дня народження!

Найвищий професіоналізм, талант, безмежна відданість справі, працьовитість і наполегливість у досягненні поставлених цілей дали змогу Вам досягти значних успіхів у Вашій діяльності, здобути шану та повагу серед колег та студентства.

Нехай Ваш шлях буде наповненим новими злетами й досягненнями, а людська шана буде подякою Вам за плідну працю, чуйність, уміння творити добро.

Міцного здоров'я Вам, благополуччя, миру, щедрої долі, щастя у житті, творчої наснаги у відповідальній роботі, здійснення заповітних мрій та сподівань! Успіхів у всьому задуманому та нових плідних здобутків! Ми безмежно цінуємо Вашу людяність, щирість та раді нашої співпраці! Нехай Господь береже Вас і подарує многі і благії тіла!

Колектив спеціалізованої вченої ради Д 18.092.01 Бердянського державного педагогічного університету

Шановний колего, друже!

Особисте знайомство з Вами, Костянтин Олексійовичу, впродовж понад чверть століття, провокують до чоловічих епітетів напередодні Вашого ювілею.

Мені пощастило бути свідком і причетною особою до Вашого невгамовного прагнення досягти істинної наукової досконалості в царині освіти. Перші зустрічі відбулися в Запорізькому обласному інституті удосконалення вчителів. Молодий пошукач з Бердянську агресивно пропагував авторські методичні журнали на допомогу вчителям історії. І, звичайно, отримував підтримку, став «бажаною та корисною» особою в цьому інституті.

Невгамовний. Не здатний до компромісів у галузі чистоти та чесності наукових досліджень. Вимогливий до себе, колег та студентів. Орієнтований на щирю допомогу молодим науковцям. Його наукова школа, науковий стиль відомі в університеті та Україні. У Вас багато вдячних учнів, яких Ви завели до Храму педагогічної науки. Можливо, що є і лицемірно невдячні. Що ж, з десяти воскресених Христом, лише один-два не кидали в нього каміння, коли він ніс свій Хрест на Голгофу.

Чудовий організатор, адміністратор та комунікатор. З легкістю «викликав» до університету повноважного аташе Індії на відкриття пам'ятника В. А. Хавкіну, встановив міцні й корисні стосунки з НАПН України, дослідними інститутами. Створив нові напрямки наукової діяльності в університеті.

Нехай береже Бог Вас і Ваших Близьких, родину.

Маю виправдані очікування щодо Ваших нових досягнень.

Зі щирою повагою Василь КРИЖКО

СЛОВО ПРО ВЧИТЕЛЯ

Доля познайомила мене з Костянтином Олексійовичем дуже давно, коли я навчалася в школі № 11 м. Бердянська і мала за честь бути ученицею цього видатного Вчителя. До сьогодні з вдячністю згадую ці уроки історії з їх структурно-логічними схемами, інноваціями, складністю і в той же час насичені живим спілкуванням та безмежною повагою до нас, учнів. Кожен із нас обрав свій шлях, але дитини, яка навчалася у Костянтина Олексійовича і не закохалася в історію, просто не існує. Так і я пов'язала свій шлях з цією наукою. І знову звернулася за допомогою до свого Вчителя. Костянтин Олексійович був моїм викладачем в інституті, в університеті (друга освіта), погодився стати керівником кандидатської та науковим консультантом докторської дисертації. За стільки років Костянтин Олексійович став для мене не просто прикладом і наставником, а й рідною людиною. Позаочі я навіть дозволяю собі називати його «батьком», тому що без його порад і підтримки я навряд чи змогла б чогось досягти в професійному житті.

Пишаюся тим, що є Вашою ученицею, шановний Костянтине Олексійовичу! Дякую за науку, навчання, досвід і спілкування! Бажаю, щоб Ваше життя повнилося щасливими подіями й моментами, нехай не буде в ньому перешкод і бід, а панує лише мир і добробут, більше посмішок, сонячних днів, вдаливих ситуацій, успіху, захоплення, підтримки, геніальних ідей, цікавих занять, позитивних почуттів та емоцій!

Многії літа, дорогий ВЧИТЕЛЮ!

З повагою Надія ВЕНЦЕВА

ЮВІЛЯРУ

Нині вітання, палкі побажання,
І поцілунки, і квіти лиш Вам.
Із ювілеєм – життєвим трофеєм
Ми Вас вітаємо! Тісно словам.

З серця лунають, подяку складають
Досвіду, мудрості, людяності
За допомогу обрати дорогу
Лиш уперед у науці йти.

Що ще сказати? І як передати
Всі почуття? Адже їх не злічить!
Разом ми з Вами думками, серцями!
Школа Баханова – круто звучить!!!

Володимир НИЩЕТА

Шановний Костянтине Олексійовичу!

Щиро хочу привітати Вас з ювілеєм та висловити глибоку повагу. Захоплююся Вашою вірністю обраній справі та самовідданим праці на освітянській ниві. Притаманний Вам педагогічний талант, помножений на велике бажання робити людям добро, став запорукою Вашого життєвого успіху. Вам вірять, до Вашої думки прислухаються, у Вас вчаться! Ви заслужили великий авторитет і глибоку довіру викладачів і студентів. Ваш професіоналізм, підтверджений працьовитістю й відповідальністю, вірністю й відданістю справі, визнані не тільки в нашому виші, а й далеко за його межами.

Костянтине Олексійовичу, я вдячний долі, що саме Ви були моїм викладачем в університеті та керівником кандидатської дисертації. Для мене, ваше життя – яскравий приклад того, як треба шанувати людей і працю. Вам є чим пишатися. Працювати з вами комфортно й приємно, а Ваше почуття гумору завжди розрадить у будь-якій життєвій ситуації. Нехай і Вам трудові будні приносять задоволення в роботі і реалізацію всього задуманого.

Бажаю Вам міцного здоров'я, благополуччя, невичерпної енергії та нових творчих успіхів. Зичу Вам невпинного руху вперед, нехай у всіх починаннях Вас супроводжують розуміння й підтримка з боку колег та однодумців, а професійна діяльність буде сповнена задоволенням і творчими перемогами. А також, від усього серця, бажаю Вам сімейного щастя, злагоди та добробуту. Божої благодаті та всіляких гараздів Вам і вашій родині на многі літа!

З повагою Володимир МИРОШНИЧЕНКО

Шановний Костянтине Олексійовичу!

Хочемо щиро привітати Вас із ювілейним днем народження! Доля подарувала нам шанс працювати з Вами, під Вашим крилом, упродовж майже десятиріччя. У цей час було багато чого прожито разом: відкриття нових спеціальностей в аспірантурі та нових збірників праць, захист докторської, підготовка до видання не однієї Вашої задумки, неодноразова реорганізація наукового відділу, склад якого оновлювався. Але найголовніше – була дружба підтримка друзів і однодумців, а не лише співробітників, завжди позитивний лад, були будні і свята, які ми проживали разом.

Вітаємо Вас із днем народження і хочемо побажати ніколи не втрачати своєї чоловічої чарівності й міцної сили, цілеспрямованості душі та мужності серця. Нехай кожне Ваше “сьогодні” буде наповнене щастям і натхненням. Нехай кожне “завтра” готує перспективи й успіх. Сімейного благополуччя і всіх благ!

*З глибокою повагою ваш “науковий”: Валентина Юрїївна,
Наталія Юрїївна, Катерина, Наталка*

Шановний

Костянтин Олексійовичу!

Команда історичного турніру гуманітарно-економічного факультету «Лиса гора» щиро вітає Вас з Днем Народження! Ми палко вдячні за Вашу увагу, турботу та небайдужість, яку Ви виявляєте до студентства. Завдячуючи Вашому досвіду та

професіоналізму у сфері освіти, ми отримали шанс використати здобуті знання в інтелектуальному змаганні студентів-істориків.

Бажаємо Вам міцного фізичного, а зважаючи на сферу вашої діяльності та стаж, психічного здоров'я. Подальших успіхів у науці та освіти, терпіння та наснаги у вихованні молодого покоління студентів. Особисто ми переконалися в Вашому вмінні підтримати в емоційно складні хвилини. Тому бажаємо Вам не втратити потужність такої риси характеру. Ми дуже пишаємося, що нам випала честь навчатися, працювати та перемагати з Вами.

Вітаємо з шістдесятиріччям!

З повагою Ваші вихованці, команда «Лиса гора»

Креативный

Ответственный

Непревзойденный

Справедливый

Талантливый

Активный

Настойчивый

Творческий

Интеллигентный

Надежный

Благородный юбиляр!

Ах, поздравлений будет шквал!

Харизматизма ему не занимать!

А как умеет лекции подать!

Начитан, с юмором, умен,

Одаренностью сполна он наделен!

Всех достоинств нам не перечсть!

(по первым буквам нужно вам прочесть)

С уваженіем колектив ООШ № 11

м. Бердянськ, 1977 р.

*Туристична група історичного факультету
ДДУ в Криму, 1980 р.*

*Військова присяга,
1982 р.*

Педагогічний загін Дніпропетровського державного університету, 1979 р.

З дружиною та друзями, м. Бердичів, 1983 р.

Команда вчителів СШ №11 на туристичних змаганнях, м. Бердянськ, 1984 р.

Класний керівник 6-го класу СШ №11, м. Бердянськ, 1985 р.

Разом із класом на спортивних змаганнях, м. Бердянськ, 1990 р.

БІБЛІОГРАФІЯ

1988 рік

1. Дорогу нестандартному уроку // Південна зоря. – 1988. – 26 серпня.

1989 рік

2. Творчо, не стандартно // Радянська школа. – 1989. – № 12. – С. 52-56.

1990 рік

3. Театрализованные игры на уроках истории // Преподавание истории в школе. – 1990. – № 4. – С. 91-100.

4. Возможности нестандартного урока // Воспитание школьника. – 1990. – № 4. – С. 12-13.

5. Панорама методических идей // Народное образование. – 1990. – № 6. – С. 66-67.

6. Путь к книге. Театрализованные игры на уроках литературы // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1990. – № 6. – С. 21-24. (Співатор: А. В. Кравець)

7. О роли лабораторно-практических занятий в развитии диалектики мышления и мировоззренческой культуры учащихся // Пути усиления мировоззренческой направленности преподавания истории. – К. : ЦИУУ, 1990. – С. 29-30.

8. Нетрадиционные уроки истории. (Методические рекомендации). Из опыта работы. – Запорожье : ЗОИУУ, 1990. – 20 с.

9. Организация театрализованных игр на уроках истории в средней школе. Из опыта работы. – Запорожье : ЗОИУУ, 1990. – 12 с.

10. Лабораторно-практические работы по истории СССР в 8 классе. Из опыта работы. – Запорожье : ЗОИУУ, 1990. – 15 с.

11. Организация лабораторно-практических работ по курсу истории СССР. 9 класс. Из опыта работы. – Запорожье : ЗОИУУ, 1990. – 13 с.

12. Организация лабораторно-практических работ по курсу истории СССР. 10 класс. Из опыта работы. – Запорожье : Издатель, 1990. – 26 с.

1991 рік

13. Лабораторно-практичні роботи з історії в середній школі // Український історичний журнал. – 1991. – № 4. – С. 86-93.

14. Літературно-музично-художній салон // Радянська школа. – 1991. – № 1. – С. 67-68.

15. Организация лабораторно-практических работ по курсу истории СССР. 11 класс. Из опыта работы. – Запорожье : Издатель, 1991. – 13 с.

16. Овладение учащимися логикой учебного предмета. История 9 класс. Из опыта работы. – Запорожье : ЗОИУУ, 1991. – 28 с.

17. Овладение учащимися логикой учебного предмета. История 10 класс. Из опыта работы. – Запорожье : ЗОИУУ, 1991. – 42 с.

18. Овладение учащимися логикой учебного предмета. История 11 класс. Из опыта работы. – Запорожье : ЗОИУУ, 1991. – 20 с.

1996 рік

19. Лабораторно-практичні роботи у викладанні історії України : посібник для вчителя. – К. : Генеза, 1996. – 208 с.

20. Історія середніх віків. Робочий зошит учня 7 класу. (Частина друга). – Львів : Кальварія ; К. : Абрис, 1996. – 79 с.

21. Всеукраїнські олімпіади юних істориків. – Миколаїв-Тернопіль, 1996. – 47 с.

22. А зірок скільки // Рідна школа. – 1996. – № 9. – С. 26-30.

23. В пошуках інноваційних технологій викладання історії // Історія в школах України. – 1996. – № 1. – С. 20-25.

24. Підсумки Всеукраїнських олімпіад юних істориків і проблеми викладання історії // Історія в школах України. – 1996. – № 2. – С. 18-28.

25. Инновационные технологии и современная практика преподавания истории // Проблемы содержания и методического обеспечения педагогического процесса в общеобразовательных учреждениях г. Севастополя : сб. статей. – Ч. 1. – Севастополь, 1996. – С. 19-26.

26. Мета і завдання викладання історії в школі: Проблема входження України в європейський освітній простір // Міжнародні зв'язки народів Європи. Матеріали наукової конференції. 1-2 листопада 1996 р. – Запоріжжя : РА “Тандем У”, 1996. – С. 74-76.

1997 рік

27. Історія середніх віків. Робочий зошит учня 7 класу. (Частина перша). – Львів : Кальварія ; К. : Абрис, 1997. – 63 с.

28. Історія України з найдавніших часів до XVI ст. Робочий зошит учня 7 класу. – К. : Абрис, 1997. – 110 с.

29. Новітня історія. 1918-1939. Робочий зошит учня 10 класу. (Частина перша). – Львів : Кальварія ; К. : Абрис, 1997. – 95 с.

30. Робочий зошит для учня “Історія України з найдавніших часів до XVI ст.”(7 клас). Методичні аспекти // Історія в школах України. – 1997. – № 3. – С. 28-33.

31. Способи фіксації навчального матеріалу на уроках історії // Історія в школах України. – 1997. – № 4. – С. 21-25.

1998 рік

32. Групова робота на уроках історії // Історія в школах України. – 1998 – № 3 – С. 38-43.

33. Інтерактивне навчання // Історія в школах України. – 1998. – № 2. – С. 31-36.

34. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Історія України. Всесвітня історія (нова редакція). 5-11 класи / за ред. академіка НАН України В. Смолія. – К. : Перун, 1998. – 92 с.

35. Робота з обдарованими дітьми під кутом зору підсумків Всеукраїнської олімпіади юних істориків // Історія в школах України. – 1998 – № 4 – С. 30-36.

36. Основні підходи до змісту завдань Всеукраїнських олімпіад юних істориків // Матеріали Всеукраїнської конференції на тему “Методичні проблеми учнівських і студентських олімпіад та особливості роботи з обдарованою молоддю”. – К. : ІЗМН, 1998. – С. 160-166.

1999 рік

37. Облік індивідуальних досягнень учнів у навчанні історії // Історія в школах України. – 1999. – № 2 – С. 25-27.

38. Інноваційні підходи у навчанні історії // Методологічні проблеми суспільно-гуманітарних наук і освіти в умовах трансформації суспільства. – Дніпропетровськ : НГАУ, 1999. – С. 158-164.

39. Що ж таке технологія навчання? // Шлях освіти. – 1999. – №3. – С. 23-25.

40. Історія середніх віків : робочий зошит учня. 7 клас. – К. : Абрис, 1999. – 96 с.

41. Всемирная история : рабочая тетрадь для 10 кл. – Запорожье : Премьер, 1999. – 96 с.

42. Всемирная история : рабочая тетрадь для 9 кл. – Запорожье : Премьер, 1999. – 96 с.

2000 рік

43. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі : монографія. – Запоріжжя : Просвіта, 2000. – 160 с.

44. Інноваційні тенденції в сучасному навчанні історії в школі // Українська історична дидактика. Міжнародний діалог (Фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії) : зб. наук. ст. – К. : Генеза, 2000. – С. 233-241.

45. Шляхом інноваційного навчання // Історія в школах України. – 1999. – № 4. – С. 19-25.

46. Технологія групової творчої справи // Історія в школах України. – 2000. – № 1. – С. 23-29.

47. Педагогічні інновації: навчання історії за комбінованою системою М. Гузика // Історія в школах України. – 2000. – № 2. – С. 25-31.

48. Навчання історії за проектною системою // Історія в школах України. – 2000. – № 3. – С. 33-37.

49. Класифікація інновацій у навчанні історії в школі // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту ім. П. Д. Осипенко (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПІ. – 2000. – № 1. – С. 5-13.

50. Навчання історії за інтегрованою системою // Історія в школі. – 2000. – № 5-6. – С. 27-34.

51. Навчання історії без підручника за технологією Ю. Троїцького // Історія в школі. – 2000. – № 7. – С. 28-31.

52. Навчання історії у Вальдорфській школі // Історія в школі. – 2000. – № 8. – С. 12-16.

53. История Украины : рабочая тетрадь для 9 кл. – Запорожье : Премьер, 2000. – 96 с.

54. Практикум з дисципліни “Історія України”: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2000. – 84 с.

55. Тестові завдання з дисципліни “Історія України”. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2000. – 51 с.

56. Завдання для самостійної роботи з дисципліни “Історія України”. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2000. – 24 с.

57. Відповіді до тестових завдань з дисципліни “Історія України”. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2000. – 8 с.

58. Інноваційні підходи у навчанні історії в школі // Теоретичні питання освіти та виховання : Збірник наукових праць. Випуск 8 / за заг.

ред. академіка АПН України М. Б. Євтуха. – К.: Видав. центр КДЛУ, 2000. – С. 105-108.

59. Педагогічні інновації як дидактична категорія // Збірник наукових праць. Філологічні науки. Історичні науки. Випуск VII/IV. – Херсон: Айлант, 2000. – С. 124-128.

60. Інноваційне навчання як альтернатива традиційній системі навчання // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту ім. П. Д. Осипенко (Педагогічні науки). – Бердянськ: БДПІ. – 2000. – № 3. – С. 140-148.

61. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Історія України і Всесвітня історія // Освіта України. – 2000. – № 40. – 5 жовтня. – С. 12-13.

62. Технологія розвивального навчання // Історія в школах України. – 2000. – № 1. – С. 21-26.

63. Модель навчання у дискусії // Історія в школі. – 2000. – № 9. – С. 16-22.

64. Модель навчання у грі // Історія в школі. – 2000. – № 10. – С. 12-17.

65. Втілення ідеї “занурювання” в практику навчання історії в школі // Історія в школі. – 2000. – № 11-12. – С. 34-37.

67. Висвітлення проблем інновацій навчання історії в школі у вітчизняній дидактичній літературі першої третини ХХ ст. // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту ім. П. Д. Осипенко (Педагогічні науки). – Бердянськ: БДПІ, 2000. – № 4. – С. 73-81.

68. Навчання за “методом демаршів” // Наша школа. – 2000. – № 5-6. – С. 6-8.

2001 рік

69. Технологія повного засвоєння навчального матеріалу // Історія в школах України. – 2001. – № 2. – С. 20-25.

70. Методичний посібник з історії України. 7 клас. Традиції та інновації у навчанні історії в школі. – К.: Генеза, 2001. – 296 с.

71. Всеукраїнська олімпіада юних істориків: підсумки і нові завдання // Історія в школах України. – 2001. – № 4. – С. 26-33.

72. VI Всеукраїнська олімпіада юних істориків (8 клас): Підсумки і завдання // Обдарована дитина. – 2001. – № 4. – С. 40-46.

73. Педагогічні інновації: 12-бальна система оцінювання навчальних досягнень учнів з історії // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон: ОЛДІ-плюс, 2001. – Випуск XIX. – С. 60-69.

74. Класифікаційні ознаки технології навчання історії в школі // Історія в школі. – 2001. – № 3-4. – С. 18-19.

75. Проблема мети і завдань шкільної історичної освіти в сучасній російській дидактичній літературі // Історія в школі. – 2001. – № 5. – С. 28-29.

76. Проблема визначення мети і завдань шкільної історичної освіти // Історія в школах України. – 2001. – № 6. – С. 18-19.

2002 рік

77. Традиції та інновації в навчанні історії в школі. Дидактичний словник-довідник. – Запоріжжя: Просвіта, 2002. – 107 с.

78. Мета навчання історії в школі: погляд сучасних учителів // Історія в школах України. – 2002. – № 1. – С. 15-22.

79. Проект програми для класів гуманітарного напрямку навчання загальноосвітніх навчальних закладів (редакція 2001 р.) Всесвітня історія. 10, 11 класи // Історія в школах України. – 2002. – № 2. – С. 12-18. (Співатори: Я. Бердичевський, Ю. Бураков, Р. Євтушенко, Г. Кипаренко, Т. Ладиченко, С. Мовчан, П. Полянський, М. Рожик, І. Шупак)

80. Навчання історії за системою С. Френе // Історія в школі. – 2002. – № 2. – С. 14-18.

81. Мета і завдання шкільної історичної освіти в суб'єктивних оцінках учителів // Імідж сучасного педагога. – 2002. – № 4-5 (23-24). – С. 55-60.

82. Про підсумки Всеукраїнської олімпіади юних істориків // Історія в школах України. – 2002. – № 3. – С. 21-26. (Співатор: Т. Гінетова)

83. Дидактичний словник-довідник // Історія в школах України. – 2002. – № 3. – С. 34, 43, 50.

84. Бердянск в дневниках титулярного советника В. К. Крыжановского. – Запорожье: Просвіта, 2002. – 218 с. (Соавтор: И. Лыман)

85. Навчання у грі: театралізована вистава // Історія в школах України. – 2002. – № 5. – С. 11-16.

86. Методологічні проблеми сучасної історичної науки та їх вплив на зміст шкільної історичної освіти // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – № 7. – Бердянськ: БДПУ, 2002. – С. 5-16.

87. Проблема методологічного оновлення історичної освіти на сучасному етапі // Наукові записки. Історичні науки: Збірник наукових статей Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – Київ-Бердянськ, 2002. – Вип. 46. – С. 3-14.

88. Психологические аспекты восприятия истории национальных меньшинств учащимися старших классов школ и студентами // Проблемы Холокоста: научный журнал. – Вып. 1. – Запорожье: Премьер, 2002. – С. 140-145.

89. Recommendations of working group 3 // Seminars on “The reform of history teaching in Ukraine”. Report. – Strasbourg: Council of Europe. – P. 26-29.

90. Нова парадигма освіти як методологічна основа інновацій у навчанні історії в школі // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки) – №4. – Бердянськ: БДПУ, 2002. – С. 69-81.

91. Василий Крыжановский. Кто он? // Деловая жизнь. – 2002. – 11 окт. – 2002. – 18 окт. (Соавтор: И. Лыман)

92. О чем рассказывает Василий Крыжановский // Деловая жизнь. – 2002. – 25 окт. (Соавтор: И. Лыман)

93. Василий Крыжановский о Бердянском порте // Деловая жизнь. – 2002. – 1 нояб. (Соавтор: И. Лыман)

94. Бердянск – город рыбный. Городское самоуправление // Деловая жизнь. – 2002. – 8 нояб. (Соавтор: И. Лыман)

95. О чем писал Василий Крыжановский: Самоуправление // Деловая жизнь. – 2002. – 15 нояб. (Соавтор: И. Лиман)

96. О чем писал Василий Крыжановский: Городской голова – кто он? // Деловая жизнь. – 2002. – 22 нояб. (Соавтор: И. Лиман)

97. О чем писал Василий Крыжановский: Образование. Казачество // Деловая жизнь. – 2002. – 29 нояб. (Соавтор: И. Лиман)

98. О чем писал Василий Крыжановский: Казачество. Религия // Деловая жизнь. – 2002. – 6 дек. (Соавтор: И. Лиман)

99. Методика викладання історії: традиції та інновації // Історія в школах України. – 2002. – № 6. – С. 9-12.

100. Методичні рекомендації та плани практичних занять з курсу “Методика навчання історії”. – Бердянськ, 2002. – 30 с.

101. Програма та методичні рекомендації з педагогічної практики (Методика навчання історії). – Бердянськ, 2002. – 18 с.

102. Методичні рекомендації та плани практичних занять з курсу “Інноваційні технології в освіті”. – Бердянськ, 2002. – 23 с.

2003 рік

103. Державний стандарт шкільної історичної освіти: в пошуках оптимального варіанту // Історія в школах України. – 2003. – № 1. – С. 8-11.

104. Державний стандарт шкільної історичної освіти: в пошуках оптимального варіанту // Історія в школах України. – 2003. – № 2. – С. 6-8.

104. Вміння // Історія в школах України. – 2003. – № 2. – С. 25.

105. Давня історія України. 7 клас // Історія України. – № 21-22. – червень 2003. – С. 28-44.

106. Інтелектуальні змагання юних істориків підсумки VIII Всеукраїнської олімпіади // Історія в школах України. – 2003. – № 3. – С. 12-18. (Співавтор: Т. Гінегова)

107. Дискусія // Історія в школах України. – 2003. – № 3. – С. 6.

108. Перший крок у світ науки // Історія України. – № 21-22. – червень 2003. – С. 21-34.

109. Історія України. 5 кл. Заліковий зошит для тематичного оцінювання навчальних досягнень. – Харків : Веста : “Ранок”, 2003. – 32 с.

110. Структуровані плани-конспекти уроків: всесвітня історія: 9 кл. : методичний посібник. – К : Видавництво А.С.С., 2003. – 72 с.

111. Олімпіади здолати важко. Готуючись до учнівських олімпіад // Історія та правознавство. – 2003. – № 4. – С. 19-21.

112. Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів. Історія України. 7 кл. : посібник для вчителів та учнів // Історія України. – № 25-28. – липень, 2003. – С. 51-93.

113. Історія XX ст. в уявленнях одинадцятикласників // Історія XX ст. : нові підходи до змісту шкільного курсу. Історія та правознавство – 2003. – № 19-21. – С. 5-10.

2004 рік

114. Інновації в сучасній практиці вчителів історії // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – №1. – Бердянськ: БДПУ, 2004. – С. 29-40.

115. Орієнтуватися на результат навчання // Історія в школах України. – 2004. – № 1. – С. 2-3.
116. Всеукраїнські олімпіади юних істориків: сторінки історії, завдання, підсумки. – Запоріжжя : Просвіта, 2004. – 180 с.
117. Проблеми впровадження інновацій у практику навчання історії в школі // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – № 4. – Бердянськ: БДПУ, 2004. – С. 5-15.
118. Нові дидактичні підходи до тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів з історії // Педагогічна думка. – 2004. – № 1. – С. 48-59.
119. Не втратити досвід поколінь (останні радянські підручники з історії під методичним “мікроскопом”) // Історія в школах України. – 2004. – № 4. – С. 15-19.
120. Написані з власного погляду (перше покоління українських підручників: основні напрямки модернізації) // Історія в школах України. – 2004. – № 5. – С. 11-17.
121. Гуманізація як вихідний принцип нової парадигми освіти // Гуманізація вищої освіти: філософські виміри. Збірка статей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції. – Суми-Бердянськ, С. 88-91.
122. У пошуках інноваційних шляхів навчання історії в школі // Сучасний урок. Панорама методичних ідей. – Х. : Основа, 2004. – С. 4-20.
123. Регіональні особливості впровадження інновацій у навчання історії в школі // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – №2. – Бердянськ : БДПУ, 2004. – С. 4-13.
124. Компетентнісний підхід до складання програм з історії для 12-річної школи // Педагогічна думка. – 2004. – № 3. – С. 7-14.
125. Дослідницька робота учнів на уроках історії. – Х. : Основа, 2004. – 144 с.
126. Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів з історії: систематично-орієнтований підхід (на прикладі викладання історії України 7 кл.) // Історія в школах України. – 2004. – № 6. – С. 19-25.
127. Учнівські компетенції як складова програм з історії для 12-річної школи // Історія в школах України. – 2004. – № 7. – С. 7-11.
128. Чинники впливу та інноваційна діяльність учителів історії (на матеріалі опитування вчителів України) // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – №3. – Бердянськ: БДПУ, 2004. – С. 45-54.
129. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. – Запоріжжя : Просвіта, 2004. – 324 с.
130. Всеукраїнські олімпіади юних істориків: сторінки історії, завдання, підсумки. – Запоріжжя : Просвіта, 2004. – 216 с.
131. Загальні уявлення шестикласників про історію стародавнього світу // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Психологічні науки). – № 1. – Бердянськ : БДПУ, 2004. – С. 82-90.

132. Учнівські компетенції як складова програм з історії для 12-річної школи // *Доба* – 2004. – № 4. – С. 6-11.

2005 рік

133. “Якщо б я жив у давні часи...” (Образи стародавнього світу в уявленнях шестикласників) // *Історія в школах України*. – 2005. – № 2. – С. 10-13.

134. Висвітлення проблем інновацій у навчанні історії в радянській дидактичній літературі (30-80 роки ХХ ст.) // *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки)*. – № 1. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 180-190.

135. *Мислення* // *Історія в школах України*. – 2005. – № 3. – С. 11.

136. *Навчання історії в школі: інноваційні аспекти*. – Х.: Основа, 2005. – 128 с.

137. Психолого-педагогічна характеристика пізнавальних можливостей семикласників у навчання історії // *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Психологічні науки)*. – №2. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 124-149.

138. Особистісно-орієнтований підхід як основа нової освітньої парадигми // *Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції “Особистісно-орієнтований підхід до організації навчально-виховного процесу: проблеми та пошуки”*. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 6-9.

139. *Передмова* // *Українсько-німецькі педагогічні студії*. Збірник наукових праць учених університету Фрідріха-Александра (Ерланген-Нюрнберг) та Бердянського державного педагогічного університету / За ред. К. О. Баханова. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 5-10.

140. *Технологізація процесу навчання: дидактичні та філософські виміри* // *Українсько-німецькі педагогічні студії*: збірник наукових праць учених університету Фрідріха-Александра (Ерланген-Нюрнберг) та Бердянського державного педагогічного університету / За ред. К. О. Баханова. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 243-264.

141. *Оновлення змісту сучасної шкільної історичної освіти*. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2005. – 326 с.

142. *Сучасна шкільна історична освіта: інноваційний аспект*. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2005. – 384 с.

143. *Історія України. Всесвітня історія. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів*. – К.: Перун, 2005. – 141 с. (Співавтори: В.С.Власов, Н.М.Гуржун, П.Б.Полянський, О.І.Пометун, Г.М.Фрейман, Т.А.Балобушевський, П.М.Котлярів, О.П.Крижановський, Т.В.Ладиченко, О.М.Майборода, С.О.Осмолевський, Н.Г.Подольак, В.В.Ставнюк, С.О.Терно, О.М.Черевко)

144. *Нова історія очима дев'ятикласників* // *Проблеми змісту шкільного курсу нової історії*. – *Історія та правознавство*. – 2005. – № 34-36. – С. 27-38. (Співавтори: О.Малихін, В.Ткач)

145. *Ще раз про тематичне оцінювання* // *Історія в школах України*. – 2005. – №6. – С. 21-22.

146. *Навчання у співробітництві* // *Історія в школах України*. – 2005. – №10. – С. 2-5.

147. *Вступ до історії. 5 клас. Заліковий зошит для тематичного оцінювання навчальних досягнень*. – Х.: Веста; Ранок, 2005. – 32 с. (Гриф МОНУ)

2006 рік

148. Народно-педагогические традиции зимнего календарного цикла в этногенезе славян // Известия академии педагогических и социальных наук. X. -М.-Воронеж, 2006. – С. 58-67.

149. Замість вступу: навчання у дискусії // Венцева Н. О. Дискусійні методи на уроках всесвітньої історії: 7-8 класи / Передмова К. О. Баханова. – Х. : Основа, 2006. – С. 4-19.

150. Перше покоління українських підручників з історії: проблеми та їх розв'язання // Історія в школах України. – 2006. – № 3. – С. 15-20.

151. Український підручник з історії другої половини 90-х років ХХ століття: методологічні трансформації // Історія в школах України. – 2006. – № 4. – С. 31-38.

152. Головні напрямки інноваційної діяльності вчителів історії // Збірник наукових праць БДПУ (Педагогічні науки). – №1. – Бердянськ : БДПУ, 2006. – С. 25-36.

153. Державний стандарт загальної середньої освіти: шляхи вдосконалення // Рідна школа. – 2006. – № 6. – С. 4-6.

154. Введение в историю Украины. 5 класс. Зачетная тетрадь для тематического оценивания учебных достижений. – Х : Веста; Ранок, 2006. – 32 с. (Гриф МОНУ)

155. Українські підручники з історії другого покоління: методичний аспект // Історія в школах України. – 2006. – № 5. – С. 12-16.

156. Робочий зошит учня – інноваційний засіб навчання у другій половині 1990-х років // Історія в школах України. – 2006. – № 9. – С. 16-21.

2007 рік

157. Загальні уявлення одинадцятикласників про історію ХХ століття // Збірник наукових праць (Психологічні науки). – № 3. – Бердянськ : БДПУ, 2007. – С. 50-57.

158. Експериментальна перевірка ефективності (впровадження компетентнісного підходу до складання завдань Всеукраїнських олімпіад юних істориків). // Збірник наукових праць (Психологічні науки). – №3. – Бердянськ : БДПУ, 2007. – С. 79-88.

159. Замість вступу: якого навчання чекають семикласники // Венцева Н. О. Дискусійні методи на уроках історії України: 7-8 клас / Передмова К.О.Баханова. – Х. : Основа, 2007. – С. 4-28.

160. Модернізація українських підручників з історії на початку ХХІ ст. // Історія в школах України. – 2007. – № 2. – С. 30-33.

161. О некоторых этнических стереотипах современных украинских старшеклассников и студентов // Актуальные проблемы психолого-педагогического исследования. – Ч.І. – М.: МПСН, 2007. – С. 178-184.

162. Миграция: материалы круглого стола // Миграция: материалы круглого стола. Москва, 2007 г. / Под общ. ред. С. О. Бондыревой. – М. : Изд. Московский психолого-социальный институт, Изд. НПО “МОДЭК”, 2007. – С. 38, 78-79, 84-85, 102.

163. Посилення розвивальної орієнтації українських підручників з історії початку ХХІ ст. // Історія в школах України. – 2007. – №3. – С. 6-12.

164. Експериментальна перевірка ефективності впровадження компетентнісного підходу у навчанні історії в 7 класах основної школи //

Збірник наукових праць (Педагогічні науки). – №2. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 52-58.

165. Технологія навчання історії як розв'язання низки проблемних завдань // Збірник наукових праць (Педагогічні науки). – №3. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 146-154.

166. Педагогічна система як дидактична категорія // Збірник наукових праць (Педагогічні науки). – №4. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 19-24.

167. Система, технологія и модель обучения как дидактические категории // Вестник Таганрогского государственного педагогического института. – 2007. – № 2. – С. 127-132.

168. Передмова // Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти. Збірник документів та наукових праць / За ред. К. О. Баханова. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 5-8.

169. Навчання історії в школі в контексті нової освітньої парадигми // Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти. Збірник документів та наукових праць / За ред. К. О. Баханова. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 143-158.

170. Переорієнтація цілей і завдань шкільної історичної освіти // Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти. Збірник документів та наукових праць / За ред. К. О. Баханова. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 158-177.

171. Шкільна історична освіта від загальних орієнтирів до стандартів // Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти. Збірник документів та наукових праць / за ред. К. О. Баханова. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 177-193.

172. Організація практики студентів педагогічних університетів з методики навчання історії. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – 96 с.

173. Методичні рекомендації та плани практичних занять з курсу "Методика навчання історії". – Бердянськ: БДПУ, 2007. – 30 с.

174. Загальні уявлення дев'ятикласників про нову історію // Збірник наукових праць (Психологічні науки). – №4. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – С. 102-110.

175. Скільки лет Бердянску? Дискуссия продолжается // Бердянск Деловой. – 22 марта 2007. – №22. – С.7.

2008 рік

176. Організація особистісно орієнтованого навчання. Порадник молодого вчителя. – Х.: Основа, 2008. – 159 с.

177. Життєтворчі проекти в навчанні історії України. – Х.: Основа, 2008. – 109 с. (Співавтор: В. А. Нищета)

178. Воспитание толерантности у молодежи на этапе межпоколенческого перехода // Известия академии педагогических и социальных наук. – XII. – Ч. 1. Технология психолого-педагогического сопровождения детей и молодежи в процессе формирования личности на этапе межпоколенческого перехода. – М.-Воронеж, 2008. – С. 503-508. (Співавтор: О. І. Гуренко)

179. Проблема ідейної та понятійної послідовності у підручниках // Шкільна історія очима істориків-науковців: матеріали робочої наради з

моніторингу шкільних підручників історії України / Упорядник Н. Яковенко. – К. : Вид. ім. О.Теліги, 2008. – С. 47-66.

180. Технологія розвитку критичного мислення як психолого-педагогічне явище. Формування критичного мислення учнів на уроках мовлення: Монографія. – К. : Освіта України, 2008. – С. 5-181.

181. Яка система навчання вам більше імпонує // Історія в школах України. – 2008. – № 5. – С. 3-7.

182. Сучасні шкільні підручники з Історії України: проблема ідейної послідовності // Історія та правознавство. – 2008. – № 25 (161) вересень. – 2008. – С. 161-166.

183. Сучасні шкільні підручники з Історії України: проблема коректності понять // Історія та правознавство. – 2008. – № 25 (161) вересень. – 2008. – С. 166-168.

184. Модель обучения по “методу демаршей” // Национальная идентичность высшего образования в России: вызовы и перспективы модернизации: материалы международной научно-практической конференции НГГТИ-Невинномыск : НГГТИ, 2008. – С. 264-268.

185. Учителю історії та особистісно орієнтоване навчання // Історія в школах України. – 2008. – № 9. – С. 8-11.

186. Шкільна історія очима істориків-науковців // Матеріали Робочої наради моніторингу шкільних підручників України / Упорядник Н. Яковенко. – К. : Вид. ім. О.Теліги, 2008. – С. 25-26, 41-42.

187. Замість вступу: дослідження рівня розвитку мислення учнів на уроках історії // Десятов Д. Л. Методика розвитку історичного мислення засобами наочності / Д. Десятов, вступна ст. К. Баханов. – Х. : Вид. група “Основа”, 2008. – С. 4-17.

188. Трансформація сучасної шкільної історичної освіти: концептуальний виклад // Науковий вісник Бердянського державного педагогічного університету (Гуманітарні науки). – № 1. – Бердянськ : БДПУ, 2008. – С. 5-11.

189. Технологія розвитку критичного мислення як психолого-педагогічне явище // Історія та правознавство. – 2008. – № 33 (169). – С. 4-10.

190. Життя в науці: Василь Купріянович Демиденко // Демиденко В. К. Наукові праці. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток ЛТД”. – 2008. – С. 7-21.

191. Біобібліографія // Демиденко В. К. Наукові праці. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток ЛТД”, 2008. – С. 528-535.

192. Іменний показчик // Демиденко В. К. Наукові праці. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток ЛТД”, 2008. – С. 548-554.

193. Предметний показчик // Демиденко В. К. Наукові праці. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток, ЛТД”, 2008. – С. 555-559.

2009 рік

194. Сучасний шкільний підручник історії. – Х. : Вид. група “Освіта”, 2009. – 128 с.

195. Як сприймають нову історію сучасні дев'ятикласники // Федчиняк А. О. Вивчення історії повсякденності в шкільному курсі нової історії 8-9 класів / за ред. К. О. Баханова. – Х. : Вид. група “Освіта”, 2009. – С. 4-14.

196. Як сприймають нову історію сучасні старшокласники // Мирошниченко В. О. Організація проектної діяльності на уроках історії в 10-му класі / за ред. К. О. Баханова. – Х. : Вид. група “Освіта”, 2009. – С. 5-14.

197. Життя в науці: Василь Купріянович Демиденко // Азовський вісник. – 3 квітень 2009. – № 12 (949). – С. 3.

198. Принцип поликультурности как основа современной системы образования // Новое в психолого-педагогических исследованиях: теоретические и практические проблемы психологии и педагогики. – № 2. – М.: изд. НУУ ВПОМПСИ, 2009. – С. 110-124. (Співавтор: О.И.Гуренко)

199. Методичні ідеї у творчій спадщині В. К. Демиденка // Всеукраїнські психолого-педагогічні Демиденківські читання “Навчання, виховання та розвиток”. – Бердянськ, 2009. – С. 5-12.

200. Компетенції з історії як орієнтир шкільної історичної освіти // Запровадження компетентнісного підходу в навчанні гуманітарних предметів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Бердянськ : БДПУ, 2009. – С. 9-17.

201. Шкільна програма з історії: становлення змісту. – Х. : Вид. група “Освіта”, 2009. – 127 с.

202. Концептуальні засади дидактичної складової концепції шкільної історичної освіти в Україні // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – № 2. – Бердянськ : БДПУ, 2009. – С. 214-228.

203. Функції і завдання методики навчання історії у вищій школі // Українсько-російські педагогічні студії. – Бердянськ-Невинномиськ-Таганрог, 2009. – С. 139-144.

204. Романтическое краеведение эпохи социалистического реализма // Баханова Л. Ф. Странички желтые листая. Краеведческие очерки. – Донецьк : ЛТД “Юго-Восток”, 2009. – С. 6-26.

205. Специфіка методики навчання історії у вищій школі // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – № 4. – Бердянськ : БДПУ, 2009.

2010 рік

206. Vor wort. Deutsch-Ukrainische pädagogische Studien. – Donetsk : Jugo-Vostok, 2010. – p. 7-9.

207. Einfluss der Betrachtungsweise der Formation nach auf die mobile historische Didaktik. Deutsch-Ukrainische pädagogische Studien. – Donetsk : Jugo-Vostok, 2010. – p. 123-130.

208. Освітні трансформації як дидактична категорія. Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – № 3. – Бердянськ : БДПУ, 2010. – С.325-331.

2011 рік

209. Пізнавальні задачі як невід’ємний елемент сучасної методики навчання історії // Десятов Д. Л. Методика використання пізнавальних завдань у навчанні історії середніх віків / Вступ К. О. Баханова. – Харків : Вид. група “Основа”, 2011. – С. 5-15.

210. Моделювання процесу навчання історії на основі гри // Барнінець О. В. Використання ігор на уроках історії у 7-8 кл. / Вступ К. О. Баханова. – Харків : Вид. група “Основа”, 2011. – С. 15-17.

211. Роль пізнавальних задач у навчанні історії в школі // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2011. – № 3. – С. 18-25.

212. Як здійснити аналіз та самоаналіз уроку. Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2011. – № 3. – С. 38-39.

213. Школьный учебник истории как средство обеспечения национальной безопасности // Известия Академии педагогических и социальных наук. – Ч.1., Т.XV. – М. : НПО “Модэк”, 2011. – С. 262-265.

214. Всеукраїнська олімпіада юних істориків: витоки та становлення // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2011. – № 6. – С. 14-19.

215. Конкурс “Учитель року” як індикатор інноваційних процесів в шкільній практиці навчання історії // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2011. – № 9. – С. 20-25.

216. История XX века в представлении одиннадцатиклассников // История. Все для учителя. Пилотный выпуск. – 2011. – С. 9-11.

217. Основні тенденції трансформації шкільних підручників історії наприкінці 90-х років ХХ століття // Учитель, колега, друг. – Артемівськ : ІПА, 2011. – С. 46-56.

218. Професійний довідник вчителя історії. Посібник. – Харків : Вид. група “Основа”, 2011. – 239 с.

2012 рік

219. Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / К. О. Баханов, С. С. Баханова, Є. В. Більченко, В. О. Венгерська, П. В. Вербицька, П. І. Кендзьор, І. А. Костюк, С. О. Терно / за заг. ред. К. О. Баханова. – Л. : ЗУКЦ, 2012. – 164 с.

220. Державотворення як наскрізна лінія сучасних шкільних підручників історії України // Методологічні засади історичної освіти в контексті профілізації старшої школи : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (Кіровоград, 21-22 жовтня 2010). – Кіровоград : Вид. КОШПО, 2012. – С. 9-21.

221. Всеукраїнський конкурс «Учитель року-2012» у номінації «Етика»: підсумки та дидактичні роздуми // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія і методика навчання. – 2012. – № 4. – С. 3-8.

222. Діалог культур як предмет дослідження на уроках історії України // Історія та правознавство. – 2012. – № 8 (288). – С. 2-5.

223. Методичні основи вивчення полікультурності на уроках історії // Історія та правознавство. – 2012. – № 9 (289). – С. 2-5.

224. Використання пізнавальних задач для створення навчальних ситуацій на уроках історії // Історія та правознавство. – 2012. – № 11 (291). – С. 2-6.

225. Дослідницька робота учнів на уроках історії // Історія та правознавство. – 2012. – № 12 (292). – С. 2-4.

226. Розвиток емпатії на уроках історії // Історія та правознавство. – 2012. – № 14-15 (294-295). – С. 11.
227. Модель ідеального шкільного учебника истории в контексте обеспечения безопасности и развития Украины // Известия Российской Академии образования. Научные труды. – 2012. – № 2 (22). – С. 138–143.
228. Полікультурна компетентність учителів історії // Історія та правознавство. – 2012. – № 19-21. – С. 2-3.
229. Слідами конкурсу «Учитель року-2012» у номінації «Етика» // Історія та правознавство. – 2012. – № 22-23 (288). – С. 8-14.
230. Роздуми про сучасні підручники історії // Історія та правознавство. – 2012. – № 24. – С. 8-13.
231. Професійний довідник учителя історії : посібник. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 239 с.
232. Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі : колективна монографія. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – 520 с.
233. Передмова // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 3-6.
234. Запровадження компетентнісного підходу та стандартизація як проблема сучасної історичної освіти // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 8-27.
235. Історична (предметна) компетентність як дидактична категорія // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 28-36.
236. Полікультурна компетентність // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 82-87.
237. Механізми запровадження компетентнісного підходу в практику навчання історії в школі // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 102-143.
238. Пізнавальні задачі як базовий інструментарій компетентнісно орієнтованого навчання історії // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 144-164.
239. Життєтворчі проекти як засіб формування предметної компетентності // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 283-315.
240. Запровадження компетентнісного підходу до складання завдань учнівських олімпіад з історії // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 388-423.
241. Післямова // Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 496-503.

242. Передмова // Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. – Л. : ЗУКУ, 2012. – С. 5-7.

243. Програма навчальної дисципліни “Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного середовища” // Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. – Л. : ЗУКУ, 2012. – С. 7-19.

244. Основні підходи до полікультурної освіти // Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. – Л. : ЗУКУ, 2012. – С. 25-27.

245. Школа «діалогу культур» як модель навчання історії в школі // Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. – Л. : ЗУКУ, 2012. – С. 45-47.

246. Деформація національної ідентичності за радянських часів // Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. – Л. : ЗУКУ, 2012. – С. 83-91.

247. Національна ідентичність сучасних українців // Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. – Л. : ЗУКУ, 2012. – С. 91-97.

248. Методичні основи вивчення полікультурності на уроках історії // Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства. – Л. : ЗУКУ, 2012. – С. 119-131.

249. Еволюція поглядів на історію радянської доби в шкільних навчальних програмах 80-90-х рр. ХХ ст. // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – № 2 (58). – С. 357-372.

250. «Ідеальний» підручник – науково-методичні пріоритети та суспільні очікування // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія і методика навчання. – 2012. – № 10. – С. 4-8.

251. Компетентнісний підхід як практичний інструментарій модернізації практики навчання // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія і методика навчання. – 2012. – № 10. – С. 7-8.

252. Навчання історії в школі під кутом зору компетентнісного підходу : посібник. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 128 с.

2013 рік

253. Міжнародний учнівський конкурс юних істориків «Лелека 2012» : посібник. – Чернівці : Букрео, 2013. – 48 с.

254. Анкетування для визначення творчого потенціалу вчителя // Педагогічна майстерність. – 2013. – № 2. – С. 9-11.

255. Механізм запровадження компетентнісного підходу у навчання історії // Історія і суспільствознавство в школах України: Теорія та методика навчання. – 2013. – № 1. – С. 3-7.

256. Компетентнісний підхід у цільовому компоненті навчання історії в школі // Історія і суспільствознавство в школах України: Теорія та методика навчання. – 2013. – № 3. – С. 4-6.

257. Готовність учителя та учнів до запровадження компетентнісного підходу // Історія і суспільствознавство в школах України: Теорія та методика навчання. – 2013. – № 3. – С. 7-9.

258. Решение познавательных задач в рамках компетентностного подхода // История. Все для учителя. – 2013. – № 4. – С. 1-4.
259. Информационная и аксиологическая компетентность // История. Все для учителя. – 2013. – № 3. – С. 1-4.
260. Хронологическая и логическая компетентность // История. Все для учителя. – 2013. – № 2. – С. 1-4.
261. Як навчати історії // Україна модерна. – 2012. – № 19. – С. 37-44.
262. Всеукраїнський турнір юних істориків: від ідеї до втілення // Всеукраїнський турнір юних істориків. Історична ретроспектива. – К., 2013. – С. 41-47.
263. Всеукраїнський турнір юних істориків. Історична ретроспектива. – К., 2013. – 104 с.
264. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності // Історія та правознавство. – 2013. – № 4. – С. 8-11.
265. Стиль навчальної взаємодії // Історія та правознавство. – 2013. – № 5. – С. 9-12.
266. Вихід із конфліктної ситуації // Історія та правознавство. – 2013. – № 8. – С. 4-7.
267. Ставлення учнів до діяльності вчителя // Історія та правознавство. – 2013. – № 9. – С. 2.
268. Добір змісту навчання історії крізь призму компетентнісного підходу // Історія і суспільствознавство в школах України: Теорія та методика навчання. – 2013. – № 4. – С. 3-5.
269. Сучасні підходи до оновлення змісту і методик навчання суспільствознавчих дисциплін // Теорія і практика реалізації державних стандартів освітньої галузі «Суспільствознавство» в умовах реформування національної системи освіти. – Миколаїв, 2013. – С. 7-10.
270. Практика використання ігор у навчанні історії в школі // Вересень. – 2013. – Спецвипуск. – С. 36-44.
271. Оновлення змісту і методик навчання суспільствознавчих дисциплін // Історія та правознавство. – 2013. – № 27. – С. 2-3.
272. Применение компетентностного подхода при определении целей урока // История. Все для учителя. – 2013. – № 10. – С. 2-6.
273. Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід : монографія. – К. : ППЕНД, 2013. – 600 с.
274. Нові часи – нові герої: формування культури пам'яті в Україні // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід : монографія. – К. : ППЕНД, 2013. – С. 182-217.
275. Ігри в навчанні історії в школі : посібник. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – 96 с.
276. Гра як метод навчання історії // Ігри в навчанні історії в школі. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – С. 5-9.
277. Моделювання процесу навчання історії в школі на основі гри // Ігри в навчанні історії в школі. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – С. 9-21.
278. Практичні аспекти організації ігрової діяльності учнів на уроках : посібник. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – 96 с.
279. Театралізовані ігри на уроках // Практичні аспекти організації ігрової діяльності учнів на уроках. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – С. 5-13.

280. Використання театралізованих ігор на уроках історії в школі // Практичні аспекти організації ігрової діяльності учнів на уроках. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – С. 13-24.

281. Панорама методичних ідей // Практичні аспекти організації ігрової діяльності учнів на уроках. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – С. 24-25.

282. Ігрові завдання в робочих зошитах з історії // Практичні аспекти організації ігрової діяльності учнів на уроках. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – С. 90-96.

283. Учень на уроці // Історія та правознавство. – 2013. – № 16-18. – С. 16-22.

284. Пам'ять та її розвиток на уроках історії // Історія та правознавство. – 2013. – № 11. – С. 7-9.

285. Базові підходи у полікультурній освіті // Полікультурна освіта в Україні: історія, сучасність, перспективи : збірник наукових праць / Бердянський державний педагогічний університет : укладач Гуренко О. І. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2013. – С. 5-9.

286. Театралізована гра // Історія та правознавство. – 2013. – № 33. – С. 2-3.

287. Організація процесу навчання історії в школі // Історія та правознавство. – 2013. – № 34-36. – С. 3-5.

2014 рік

288. Організація процесу навчання історії в школі // Історія та правознавство. – 2014. – № 7-8. – С. 7-9.

289. Організація процесу навчання історії в школі // Історія та правознавство. – 2014. – № 10-11. – С. 11-13.

290. Організація процесу навчання історії в школі // Історія та правознавство. – 2014. – № 12. – С. 6-19.

291. Організація процесу навчання історії в школі // Історія та правознавство. – 2014. – № 13-14. – С. 11-13.

292. Організація процесу навчання історії в школі // Історія та правознавство. – 2014. – № 16-18. – С. 8-14.

293. Специфіка історії України як шкільного навчального предмету // Історія та правознавство. – 2014. – № 30. – С. 2-5.

294. Выход из конфликтной ситуации // История. Все для учителя. – 2014. – № 1 (25). – С. 21-24.

295. Индивидуальный стиль педагогической деятельности // История. Все для учителя. – 2014. – № 4 (28). – С. 27-31.

296. Формирование исторических представлений и понятий // История. Все для учителя. – 2014. – № 5 (28). – С. 26-29.

297. Чинники впливу на шкільний курс історії України та його складові // Історія та правознавство. – 2014. – № 31-32. – С. 2-5.

298. Принципи побудови шкільного курсу історії України // Історія та правознавство. – 2014. – № 34-36. – С. 2-8.

2015 рік

299. Місце національної історії в структурі сучасної шкільної історичної освіти // Історія та правознавство. – 2015. – № 1-2. – С. 2-4.

300. Мета і завдання шкільного курсу історії України // Історія та правознавство. – 2015. – № 3. – С. 2-5.
301. Показники засвоєння шкільного курсу історії України // Історія та правознавство. – 2015. – № 4-5. – С. 2-10.
302. Українські сюжети в підручниках історії Російської імперії // Історія та правознавство. – 2015. – № 7-8. – С. 2-5.
303. Организация процесса обучения истории // История. Все для учителя. – 2015. – № 1. – С. 6-11.
304. Групповая работа на уроке // История. Все для учителя. – 2015. – № 2. – С. 5-6.
305. Теоретичні засади шкільного курсу історії України // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2015. – № 1-2. – С. 12-19.
306. Теоретичні засади шкільного курсу історії України // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2015. – № 3. – С. 4-12.
307. Схема М. Грушевського як теоретична основа побудови змісту шкільного курсу історії України // Історія та правознавство. – 2015. – № 9. – С. 2-4.
308. Погляди на зміст змісту шкільного курсу історії України на початку ХХ ст. // Історія та правознавство. – 2015. – № 10-11. – С. 2-4.
309. Становлення змісту шкільного курсу історії України під час Української революції 1917-1921 рр. // Історія та правознавство. – 2015. – № 13-14. – С. 2-4.
310. Навчання історії в умовах нацистського окупаційного режиму в Україні // Історія та правознавство. – 2015. – № 15. – С. 2-4.
311. Шкільний курс історії УРСР у 50-80-х рр. ХХ ст. // Історія та правознавство. – 2015. – № 16. – С. 2-4.
312. Трансформація шкільного курсу історії України наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. // Історія та правознавство. – 2015. – № 19. – С. 2-6.
313. Становлення змісту шкільного курсу історії України // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2015. – № 10. – С. 43-49.
314. Становлення змісту шкільного курсу історії України // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2015. – № 11. – С. 16-24.

2016 рік

315. Использование дидактических игр-стратегий на уроках истории // История. Все для учителя. – 2016. – № 5. – С. 1-6.
316. Учитель року – 2016. Історія. Про проблеми та загальні тенденції сучасної практики навчання історії в школі // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2016. – № 5. – С. 2-16.
317. Учитель року – 2016. Історія. Про проблеми та загальні тенденції сучасної практики навчання історії в школі. Закінчення // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2016. – № 12. – С. 2-9.
318. Учитель року – 2016. Історія: Internet-ресурс учителя // Історія і правознавство. – 2016. – № 19-21. – С. 2-14.
319. Учитель року – 2016. Історія: Майстер-клас // Історія і правознавство. – 2016. – № 22-23. – С. 27-39.

2017 рік

320. Запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. Частина 1 : посібник. – Х. : Вид. гр. Основа, 2017. – 123 с.

321. Запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. Частина 2 : посібник. – Х. : Вид. гр. Основа, 2017. – 125 с.

322. Конкурс «Учитель року. Історія»: проблеми і тенденції : посібник. – Х. : Вид. гр. Основа, 2017. – 108 с.

323. Історія України. Всесвітня історія. 10–11 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2017. – № 11–12. – С. 2–25.

324. Історія: Україна і світ. 10–11 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2017. – № 11–12. – С. 26–44.

325. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні: історія, уроки на майбутнє. Програма варіативного курсу. URL: програма.<https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe849acc7.pdf>

326. Міркування в соціальних мережах щодо оновлення програм з історії // Історія і суспільствознавство в школах України. – 2017. – № 4. – С. 5.

2018 рік

327. Формування предметних компетентностей засобами проектного навчання : посібник. – Х. : Вид. гр. Основа, 2018. – 128 с.

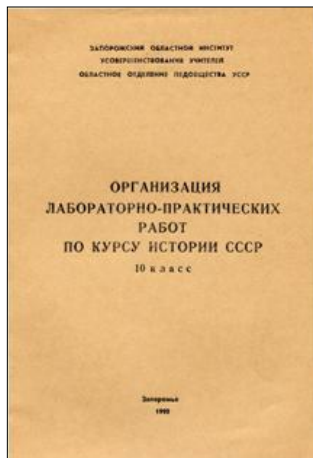
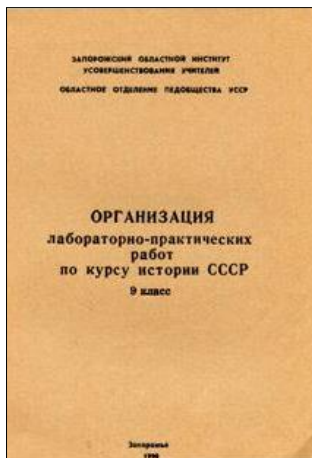
328. Проблема імпорту західних теорій на прикладі запровадження цивілізаційного підходу до шкільної історичної освіти в Україні // Українська історична наука в сучасній освіті та інформаційному просторі : монографія. – Вінниця, 2018. – С. 304–323.

2019 рік

329. Застосування компетентнісного підходу в олімпіадних завданнях з історії. – Х. : Вид. група «Основа», 2019. – 79 с.

330. Проблема дослідження історичних джерел у шкільній освітній практиці ХХ століття: організаційно-технологічний аспект // Історичні джерела в українському інформаційному та освітньому просторі: верифікація та інтерпретація : колективна монографія. – Вінниця, 2019. – С. 292–345.

**УЗАГАЛЬНЕННЯ
ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ З ТЕМИ
“Розвиток пізнавальної активності учнів за допомогою
проблемно-пошукових методів, методів стимулювання
пізнавальної діяльності та нестандартних форм навчання”**

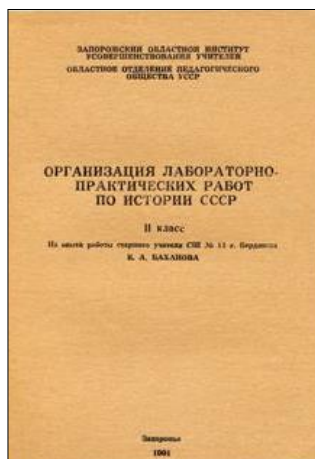
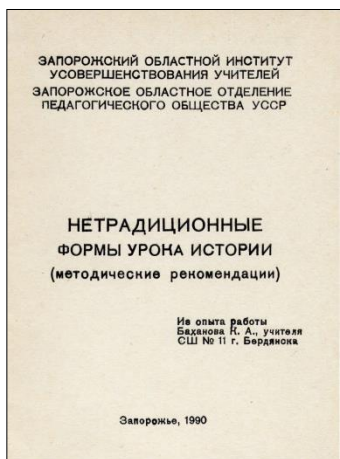
Баханов К.А. Организация лабораторно-практических работ по курсу истории СССР. 9 класс. – Запоріжжє, 1990. – 13 с.

Баханов К.А. Организация лабораторно-практических работ по курсу истории СССР. 10 класс. – Запоріжжє, 1990. – 26 с.

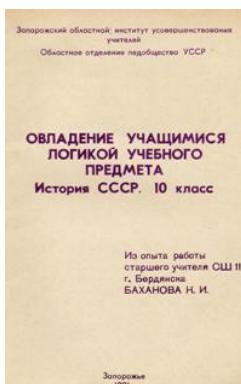
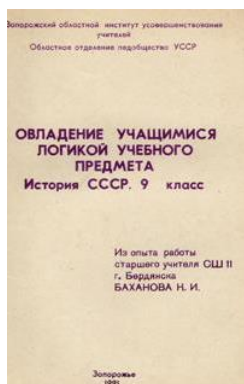
Баханов К.А. Организация театрализованных игр на уроках истории в средней школе. – Ч. 2. – Запоріжжє, 1990. – 4 с.

Баханов К.А. Лабораторно-практические работы по истории СССР в 8 классе. – Ч. 3. – Запоріжжє, 1990. – 6 с.

Баханов К.А. Нетрадиционные формы урока истории: методические рекомендации. – Запорожье, 1990. – 10 с.

Баханов К.А. Организация лабораторно-практических работ по истории СССР. II класс. – Запорожье, 1991. – 8 с.

Баханов К.А. Овладение учащимися логикой учебного предмета. История СССР. 9 класс. – Запорожье, 1991. – 28 с.

Баханов К.А. Овладение учащимися логикой учебного предмета. История СССР. 10 класс. – Запорожье, 1991. – 42 с.

Баханов К.А. Овладение учащимися логикой учебного предмета. История СССР. 11 класс. – Запорожье, 1991. – 19 с.

МОНОГРАФІЇ

Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі: монографія. – Запоріжжя: Просвіта, 2000. – 160 с.

У монографії розглядаються проблеми моделювання процесу навчання історії в загальноосвітній школі, зокрема зроблена спроба висвітлити інноваційні системи, технології та моделі навчання у вітчизняній і зарубіжній школі.

Розраховано на вчителів, студентів і викладачів вищих навчальних закладів.

Баханов К. А., Лыман И. И. Бердянск в дневниках титулярного советника В. К. Крыжановского; Крыжановский В. К. Дневники. – Запорожье: Просвіта, 2002. – 218 с.: ил.

В книге представлено исследование К. А. Баханова и И. И. Лымана дневников титулярного советника В. К. Крыжановского как исторического источника 30-70-х годов XIX в. Опубликованы дошедшие до нас тексты дневников В. К. Крыжановского за 1865, 1866, 1870, 1875 и 1876 гг., в которых содержатся сведения о Бердянске.

Книга представляет интерес для ученых-историков, учителей, студентов, краеведов и всех, кто интересуется историей Украины XIX в.

Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі: монографія. – Запоріжжя: Просвіта, 2004. – 328 с.

У монографії показана необхідність змін існуючої традиційної системи навчання історії, виявлені позитивні аспекти інноваційних систем для того, щоб учитель міг використовувати їх у власній практиці.

Особлива увага приділяється моделі, технології та системі навчання. Для наочності майже всі системи й технології подано у структурно-логічних схемах, більшість з яких складена автором дослідження й відбиває його власне бачення тієї чи іншої педагогічної моделі.

Баханов К. О. Оновлення змісту сучасної шкільної історичної освіти : монографія. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2005. – 326 с.

Монографія присвячена одній з найактуальніших проблем методики навчання історії – оновленню шкільної історичної освіти. У ній розглядається вплив нових підходів в історичній науці на зміст шкільної історичної освіти, нові підходи до визначення її мети й завдань, оновлення нормативної бази та модернізація шкільних підручників з історії як важливого носія змісту.

Баханов К. О. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти : монографія. – Донецьк : ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2005. – 384 с.

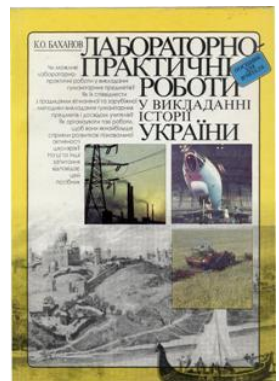
Монографія присвячена одній з найактуальніших проблем методики навчання історії – оновленню шкільної історичної освіти. У ній розглядаються нові підходи до визначення мети, завдань та організації навчання історії в загальноосвітній школі; оновлення нормативної бази; модернізація шкільних підручників; аналізується практика викладання історії в інноваційних педагогічних системах і за різними технологіями й моделями навчання; визначається ступінь поширеності нововведень у широкій практиці навчання історії в школі.

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

Баханов К. О. Лабораторно-практичні роботи з історії України (методичний посібник для вчителів). – К.: Генеза, 1996. – 208 с.

В основі посібника – вивчення історії України методом лабораторно-практичних робіт.

Рекомендовано Міністерством освіти України як методичний посібник для вчителів середніх навчальних закладів, викладачів та всіх, хто цікавиться питаннями історії України.

Баханов К., Ченцов В. Практикум з дисципліни "Історія України": навчальний посібник. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2000. – 84 с.

Пропонований посібник призначено для проведення практичних занять з історії України. Авторі-упорядники даного практикуму ставили своїм завданням надати курсантам коментовану добірку документів, за допомогою якої можна не тільки систематично готуватися до занять, а й розвивати власне історичне мислення.

Кожна тема, подана в посібнику, вміщує орієнтовний план, історичні джерела та методичні рекомендації до них.

Баханов К. О. Методичний посібник з історії України. 7 клас. Традиції та інновації у навчанні історії в школі. – К. : Генеза, 2001. – 296 с.

У посібнику на конкретному матеріалі розкривається суть інновацій у шкільному навчанні історії, висвітлюються інноваційні системи, технології та моделі у вітчизняній та зарубіжній школах.

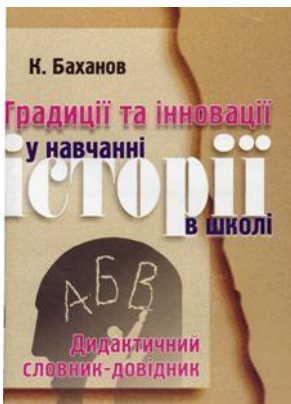
Розрахований на вчителів історії середніх загальноосвітніх навчальних закладів.

Баханов К. О. Традиції та інновації в навчанні історії в школі : дидактичний словник-довідник. – Запоріжжя : Провітра, 2002. – 108 с.

Словник містить короткі визначення та роз'яснення термінів і понять, які найчастіше вживаються в сучасній методичній та дидактичній літературі. Добірка термінів і понять базується на засадах особистісно орієнтованої парадигми освіти.

Словник розрахований на викладачів вузів, вчителів і студентів історичних і гуманітарних факультетів, усіх тих, хто цікавиться питаннями методики навчання історії в школі.

Баханов К. О. Структуровані плани-конспекти уроків: Всесвітня історія: 9 кл.: метод. посіб. – К.: Видавництво А.С.К., 2003. – 72 с.

Посібник підготовлено згідно з діючою програмою з всесвітньої історії для загальноосвітніх середніх шкіл.

Призначений для вчителів і методистів.

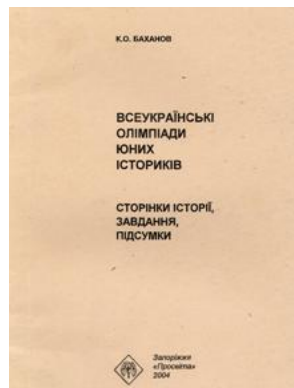
Баханов К. О. Дослідницька робота учнів на уроках історії. – Х.: Вид. гр. "Основа", 2004. – 144 с.

За сучасних умов змінилися вимоги до мети навчання – сьогодні потрібно дати можливість саморозвитку особистості учня, сприяти пошуку власної індивідуальності, самореалізації. Цьому сприяє застосування в навчанні дослідницьких методів, зокрема лабораторно-практичних робіт з історії. Організації дослідницької діяльності учнів на уроках історії України в 7-8 класах присвячена ця книга.

Баханов К. О. Всеукраїнські олімпіади юних істориків: сторінки історії, завдання, підсумки : методичний посібник для вчителя. – Запоріжжя : Просвіта, 2004. – 180 с.

Посібник містить стислий огляд десятирічної історії становлення Всеукраїнських олімпіад юних істориків. Основну частину посібника складають завдання Всеукраїнських олімпіад юних істориків 1994-2003 рр. та аналіз результатів їх виконання учасниками цих інтелектуальних змагань.

Посібник розрахований на вчителів історії, учнів навчальних закладів різного типу, батьків, усіх, хто цікавиться питаннями методики навчання історії в школі.

Баханов К. О. Всеукраїнські олімпіади юних істориків: сторінки історії, завдання, підсумки : методичний посібник для вчителя. – Запоріжжя: Прогрес, 2004. – 216 с. (Гриф МОН)

Посібник містить стислий огляд десятирічної історії становлення Всеукраїнських олімпіад юних істориків. Основну частину посібника складають завдання Всеукраїнських олімпіад юних істориків 1994-2003 рр. та аналіз результатів їх виконання учасниками цих інтелектуальних змагань.

Посібник розрахований на вчителів історії, учнів навчальних закладів різного типу, батьків, усіх, хто цікавиться питаннями методики навчання історії в школі.

Баханов К. О. Навчання історії в школі: інноваційні аспекти. – Х. : Вид. група "Основа", 2005. – 128 с. – (Б-ка журн. "Історія та правознавство", Вип. 3(15)).

Трансформації, які відбулися в суспільстві в цілому та в освіті зокрема, зумовили нові погляди на цілі й завдання шкільної освіти. Пропонована книга є спробою відомого вченого К. О. Баханова дослідити найбільш актуальні питання методики викладання та змісту історичної освіти, спрямованість шкільного навчання за нових умов, проблеми впровадження інноваційних технологій.

Баханов К. О. Організація практики студентів педагогічних університетів з методики навчання історії: методичний посібник. – Бердянськ: БДПУ, 2007. – 96 с.

Методичний посібник укладено на основі "Методичних рекомендацій по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України".

Баханов К. О. Організація особистісно орієнтованого навчання. Порадник молодого вчителя історії : навчальний посібник. – Х. : Вид. група “Основа”, 2008. – 159 с.

Метою посібника є визначення кола практичних проблем, з якими найчастіше зустрічаються вчителі-початківці, формулювання їх у вигляді конкретного запитання та, спираючись на величезний наробок вітчизняних та зарубіжних методистів, учителів, педагогів та психологів, за більш як двохсотрічну історію існування методики навчання історії в школі, окреслення основних кроків для їх розв'язання.

Баханов К. О., Ницета В. А. Життєтворчі проекти в навчанні історії України : посібник для вчителів. – Х. : Вид. група “Основа”, 2008. – 109, [3] с.: табл. – (Б-ка журн. “Історія та правознавство”, Вип. 2(50)).

Нині в освіті України спостерігаються тенденції до вдосконалення традиційних методик і методів роботи з учнями та пошук і розробка нових альтернативних технологій.

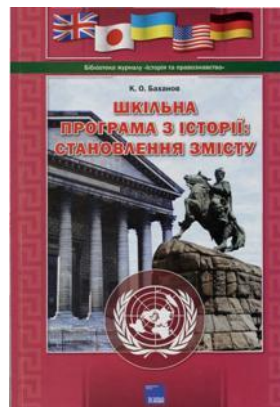
Одним із таких методів, що суттєво збагачує навчальний процес сучасної школи, є метод проектів. Використанню означеного методу при навчанні історії присвячений цей посібник.

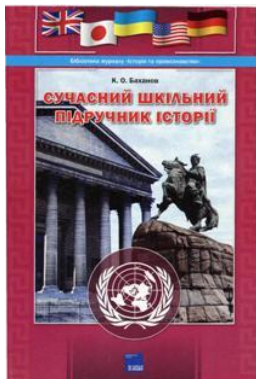
Баханов К. О. Шкільна програма з історії : становлення змісту. – Х. : Вид. група “Основа”, 2009. – 127 [1] с. – (Б-ка журн. “Історія та правознавство”. Вип. 5 (65)).

Дослідження відомого в Україні вченого-методиста присвячене вивченню змісту шкільних програм з історії упродовж останнього часу, що допоможе збагнути, чого варто позбутися, а що треба зберегти в нових програмах.

Посібник розрахований на методистів, викладачів педагогічних ВНЗ, вчителів історії та студентів, які здобувають спеціальність “Історія”.

Вивчення змін у шкільних програмах з історії дозволить нам зрозуміти тенденції змін в історичній науці та еволюцію сучасного українського суспільства.

Баханов К. О. Сучасний шкільний підручник історії. – Х. : Вид. група “Основа”, 2009. – 128 с. – (Б-ка журн. “Історія та правознавство”. Вип. 2 (62)).

Про те, як змінювався зміст шкільних підручників упродовж останніх десятиліть, якими здобутками й недоліками був позначений цей шлях, що треба зберегти для підручників нових поколінь, а чого варто позбутися – на ці та інші запитання відповідає ця книга.

Посібник розраховано на вчителів історії та студентів, які здобувають спеціальність “Історія”.

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ ДЛЯ УЧНІВ

Баханов К. О. Історія України з найдавніших часів до XVI ст. Робочий зошит учня. 7 клас. / за ред. Н. Г. Теплоухової. – К. : Абрис, 1997. – 110 с.

Починаючи вивчати історію своєї Батьківщини, ви ніби стаєте літописцями. Гортаючи сторінки цього зошита, ви будете робити записи, висловлювати своє ставлення до тих чи інших подій та осіб, давати їм свою оцінку.

Робочий зошит рекомендовано Міністерством освіти України.

Баханов К. О. Історія середніх віків. Робочий зошит учня. 7 клас. / за ред. Н. Г. Теплоухової. – Львів-Київ, 1997. – 63 с.

Робочі зошити – це навчальні посібники нового покоління. Вони допомагають організувати самостійну пізнавальну діяльність учнів, плідну співпрацю учня та вчителя.

Робочі зошити розроблені згідно з навчальними програмами і рекомендовані Міністерством освіти України. Вони роблять навчання захоплюючим, динамічним, таким, що дозволяє враховувати індивідуальні особливості учнів.

Усе це робить робочі зошити особливо актуальними в умовах нестачі підручників.

Баханов К. О. Історія середніх віків. Робочий зошит учня. 7 клас. Ч. 2. – К.: Абрис, 1996. – 79 с.

Робочий зошит – це супутник підручника, його доповнення. Робочий зошит, як правило, містить не менше інформації, ніж традиційний підручник, проте обсяг її значно менший. Інформацію подано лаконічно: у вигляді таблиць, схем, діаграм, ребусів, кросвордів тощо.

За допомогою робочих зошитів кожен учень зможе знайти матеріал, котрий відповідає рівню його здібностей. Кожен учитель матиме змогу індивідуалізувати зворотній зв'язок, наблизити вимоги до окремого учня, зробити оцінювання індивідуальним і конкретним.

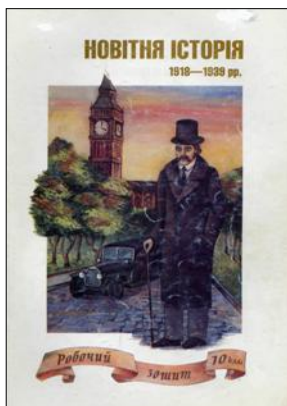

Баханов К. О. Новітня історія 1918-1939 рр. Робочий зошит учня. 10 клас. Ч. 1. – Львів-Київ, 1997. – 95 с.

Робочі зошити – це навчальні посібники нового покоління. Вони допомагають організувати самостійну пізнавальну діяльність учнів, плідну співпрацю учня та вчителя.

Робочі зошити розроблені згідно з навчальними програмами і рекомендовані Міністерством освіти України. Вони роблять навчання захоплюючим, динамічним, таким, що дозволяє враховувати індивідуальні особливості учнів.

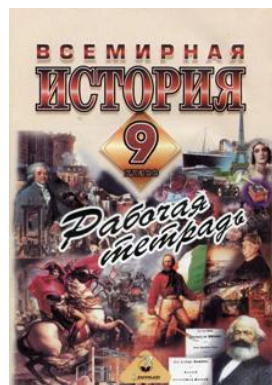
Усе це робить робочі зошити особливо актуальними в умовах нестачі підручників.

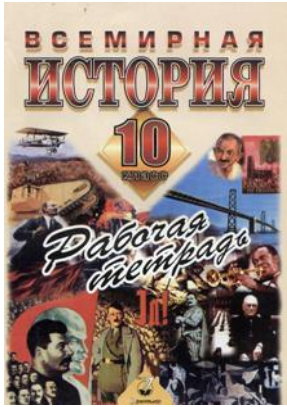

Баханов К. А. Всемирная история. Рабочая тетрадь для 9 кл. сред. общеобразоват. шк. – Запорожье: Премьер, 1999. – 96 с.: ил. – Рус. яз.

Рабочая тетрадь полностью соответствует действующей программе по всемирной истории и может применяться в комплексе с учебными пособиями разных авторов. Предлагаемые вопросы, задания, тесты имеют разный уровень сложности, некоторые носят проблемный характер.

В зависимости от задания учителя, с учебным материалом тетради можно работать в устной и письменной форме, использовать его при объяснении нового материала, в качестве домашнего задания, а также для опроса и систематического контроля.

Баханов К. А. Всемирная история: Рабочая тетрадь для 10 кл. сред. общеобразоват. шк. – Запорожье : Премьер, 1999. – 96 с.: ил. – Рус. яз.

Рабочая тетрадь полностью соответствует действующей программе по всемирной истории и может применяться в комплекте с учебными пособиями разных авторов. Тетрадь обогащает методический арсенал учителя, направлена на развитие учебных умений и навыков, способствует формированию интереса учащихся к изучению истории. Предлагаемые вопросы, задания, тесты имеют разный уровень сложности, некоторые носят проблемный характер. С учебным материалом тетради можно работать в устной и письменной форме, использовать его при объяснении нового материала.

Баханов К. А. История Украины. Рабочая тетрадь для 9 кл. сред. общеобразоват. шк. – Запорожье : Премьер, 2000. – 96 с.: ил., карты. – Рус. яз.

Содержание рабочей тетради полностью соответствует действующей программе по истории Украины. Учебный материал для удобства разбит по темам и урокам.

Задания и материалы, помещенные в тетради, предполагают различный характер деятельности учащихся. Разноуровневые вопросы и задания можно использовать при самостоятельном изучении курса истории Украины, при домашней подготовке, при предэкзаменационном повторении.

Баханов К. О. Історія України. 5 клас. Заліковий зошит для тематичного оцінювання навчальних досягнень. – Харків : Веста: Видавництво “Ранок”, 2003. – 32 с. : іл.

Заліковий зошит призначений для тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів 5 класів з курсу “Вступ до історії України”. Завдання укладені відповідно до вимог чинної навчальної програми, а також сучасних організаційно-методичних підходів.

Зошит має уніфіковану структуру. Матеріал згруповано за тематичними блоками (I-V) і подано у трьох варіантах. Кожний варіант містить

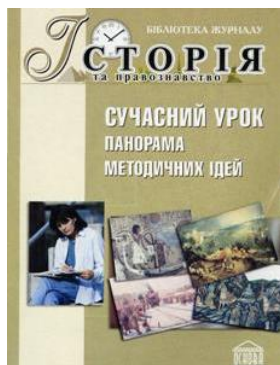
11 завдань, що диференційовані за рівнями складності.

**НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ
ЗА РЕДАКЦІЄЮ Д. ПЕД.Н., ПРОФ. К.О. БАХАНОВА**

Сучасний урок. Панорама методичних ідей / упоряд. Н. І. Харківська. – Х. : Вид. гр. “Основа”, 2004. – 128 с. (Серія “Бібліотека журналу “Історія та правознавство””, Вип. 5).

Цього разу увазі читачів пропонується збірник, куди увійшли розробки методичних ідей, плани-конспекти уроків з історії кращих учителів України. У вступному слові з аналізом сучасних підходів до уроку звертається до читачів К. О. Баханов.

Для вчителів історії, класних керівників, завучів з виховної роботи, методистів, студентів і викладачів педагогічних вузів.

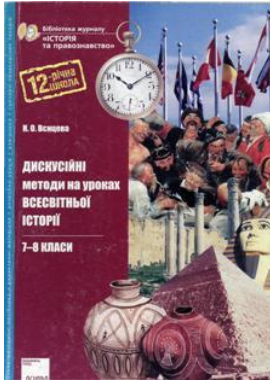
Баханов К. О. Проблеми змісту шкільного курсу “Нової історії” / Редактор-упорядник К. О. Баханов. – Харків : “Основа”, 2005. – 128 с. – (Б-ка журн. “Історія та правознавство”, Вип. 34-36).

Основу цього збірника склали матеріали пленарних та секційних засідань Міжнародного науково-практичного семінару “Проблеми змісту шкільного та вузівського курсів нової історії в контексті навчальних програм 12-річної школи”. У посібнику розглядаються питання з проблем нової історії або її окремі аспекти (політичні, соціальні, суспільні, етнічні, релігійні).

Українсько-німецькі педагогічні студії. Збірник наукових праць учених університету Фрідріха-Александра (Ерланген-Нюрнберг) та Бердянського державного педагогічного університету / за ред. К. О. Баханова. – Бердянськ : БДПУ, 2005. – 329 с.

Книга містить публікації відомих учених університету Фрідріха-Александра та Бердянського державного педагогічного університету із загальних проблем освіти в епоху глобалізації та теоретичних проблем розвитку навчання й виховання особистості.

Венцева Н. О. Дискусійні методи на уроках всесвітньої історії: 7-8 класи / передмова К. О. Баханова. – Х.: Вид. група "Основа", 2006. – 160 с. – (Б-ка журн. "Історія та правознавство", Вип. 4(28)).

Посібник присвячено актуальній проблемі сучасної методики навчання історії – підвищенню інтелектуальної активності школяра, створенню атмосфери співробітництва та зацікавленості у навчанні. Пропонований посібник містить понад сто дискусійних питань з періоду Середньовіччя та Нової історії та методику їх розв'язання на уроках у 7-8 класах.

Баханов К. О. Історія XX століття. Нові підходи до змісту шкільного курсу / Редактор-упорядник К. О. Баханов. – Харків: Основа, 2007. – 128 с. – (Б-ка журн. "Історія та правознавство", Вип. 19-21).

Основу цього збірника склали матеріали пленарних та секційних засідань Всеукраїнського науково-практичного семінару "Проблеми змісту шкільного курсу новітньої історії в контексті навчальних програм 12-річної школи". У посібнику розглядаються питання з проблем новітньої історії.

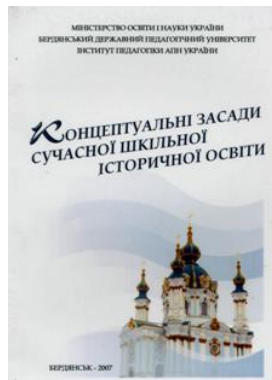

Венцева Н. О. Дискусійні методи на уроках всесвітньої історії: 7-8 класи / передмова К. О. Баханова. – Х.: Вид. група "Основа", 2006. – 160 с. – (Б-ка журн. "Історія та правознавство", Вип. 4 (28)).

Посібник присвячено актуальній проблемі сучасної методики навчання історії – підвищенню інтелектуальної активності школяра, створенню атмосфери співробітництва та зацікавленості у навчанні. Пропонований посібник містить понад сто дискусійних питань з періоду Середньовіччя та Нової історії та методику їх розв'язання на уроках у 7-8 класах.

Концептуальні засади сучасної шкільної історичної освіти. Збірник документів і наукових праць / за ред. К. О. Баханова. – Бердянськ : БДПУ, 2007. – 272 с.

Збірник містить нормативні документи, проекти концепцій та наукові статті провідних українських учених у галузі методики навчання історії в школі з проблем концептуальних засад сучасної шкільної історичної освіти.

Десятков Д. Л. Методика розвитку історичного мислення засобами наочності / Д. Л. Десятков; вступ. стаття К. О. Баханова. – Х. : Вид. група "Основа", 2008. – 141 [3] с. – (Б-ка журн. "Історія та правознавство". Вип. 9 (57)).

У посібнику подаються нові методики організації роботи учнів із засобами наочності. Велика увага приділяється перспективному напрямку цієї роботи – використанню вчителем та учнями мультимедійних ресурсів Інтернету, можливостей комп'ютерної техніки.

Мирошниченко В. О. Всесвітня історія. Тренувальні тести. 6-11 класи / В. О. Мирошниченко, А. О. Федчинок ; за заг. ред. К. О. Баханова. – Х. : Вид. група "Основа", 2008. – 287, [1] с.: іл. – (Серія "Підготовка до ЗНО").

Посібник містить тренувальні тести із всесвітньої історії (6-11 класи), що відповідають Програмі зовнішнього незалежного оцінювання на 2008 р. Українського центру оцінювання якості освіти.

Видання розраховане на вчителів, випускників шкіл й абітурієнтів.

Венцева Н. О. Історія України. Тренувальні тести: 7-11 класи / Н. О. Венцева, А. О. Федчиняк; за заг. ред. К. О. Баханова. – Харків: Вид. група “Основа”: “Тріада+”, 2008. – 205, [3] с: іл. – (Серія “Підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання”).

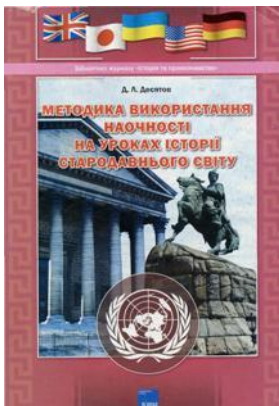
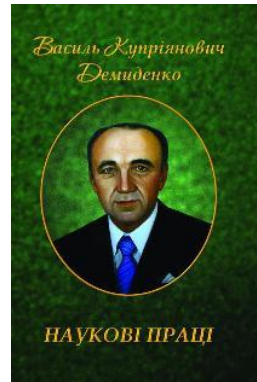
Посібник містить тренувальні тести з історії України (7-11 клас), що повністю відповідають Програмі зовнішнього незалежного оцінювання на 2008 р. Українського центру оцінювання якості освіти.

Видання розраховане на вчителів, випускників шкіл й абітурієнтів.

Демиденко В. К. Наукові праці / Бердянський державний педагогічний університет; упорядник, науковий редактор К. О. Баханов. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2008. – 559 с.

До збірки увійшли праці відомого українського психолога, педагога, організатора освіти, доктора психологічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Василя Купріяновича Демиденка (1929-2004). Його твори дають можливість простежити еволюцію поглядів на найважливіші проблеми вікової психології, психологічні засади засвоєння учнями історії, психологію вищої школи, актуальні питання сучасної педагогічної науки.

Збірник стане в нагоді студентам, викладачам вищих навчальних закладів, учителям середніх шкіл, педагогічній громадськості.

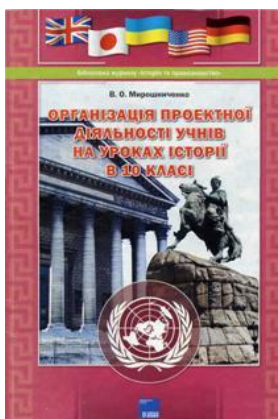
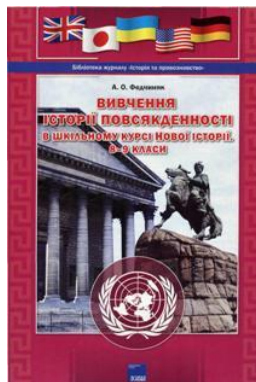

Десятков Д. Л. Методика використання наочності на уроках історії стародавнього світу / за заг. ред. К. О. Баханова. – Х.: Вид. група “Основа”, 2009. – 143 [1] с. – (Б-ка журн. “Історія та правознавство”. Вип. 6 (66)).

Пропонований посібник допоможе вчителю побудувати уроки історії стародавнього світу на основі використання цілісної системи методів роботи з наочністю, результатом яких стане оволодіння учнями як предметно-історичними, так і загальнонавчальними вміннями та навичками. Важливу частину посібника складають дидактичні матеріали: проблемні пізнавальні та практичні завдання, практичні роботи з історичною картою, контурною картою, завдання з елементами образотворчої діяльності, творчі пошукові завдання, дидактичні ігри.

Федчиняк А. О. **Вивчення історії повсякденності в шкільному курсі Нової історії. 8-9 класи / за заг. ред. К. О. Баханова.** – Х. : Вид. група “Основа”, 2009. – 142 [2] с. – (Б-ка журн. “Історія та правознавство”. Вип. 1 (61)).

Посібник присвячено актуальній проблемі сучасного змісту шкільної історичної освіти – історії повсякденного життя людей Нового часу. Пропоноване видання містить нарис становлення історії повсякденності в історичній науці та розповідає про різні аспекти буденного життя людей. У ньому надаються методичні рекомендації щодо використання фрагментів історії повсякденності на уроках всесвітньої історії 8-9-х класів.

Мирошниченко В. О. **Організація проектної діяльності учнів на уроках історії в 10-му класі / за заг. ред. К. О. Баханова.** – Х. : Вид. група “Основа”, 2009. – 157 [3] с. – (Б-ка журн. “Історія та правознавство”. Вип. 3 (63)).

Посібник присвячено актуальному питанню сучасної методики навчання історії – організації проектної діяльності учнів. Виходячи з ідеї компетентнісно-орієнтованої освіти, пропонується розгляд найважливіших теоретичних і практичних аспектів проектної технології. Подаються зразки можливих проектів з історії України й всесвітньої історії для десятикласників загальноосвітніх шкіл та методичні рекомендації щодо їх впровадження в навчальний процес.

Баханова Л. Ф. **Странички желтые листья... : краеведческие очерки / вступ. статья К. А. Баханова.** – Донецк : Юго-Восток, 2009. – 384 с.

У книзі зібрані краєзнавчі нариси, статті, лекції та тексти екскурсій відомого краєзнавця Л. П. Баханової (1929-1994 рр.), присвячені природі Північного Приазов'я, історії міста Бердянська, трагедії першої Бердянської міської ради та бердянцям, що відзначилися під час Другої світової війни.

Книга розрахована на вчителів, студентів та всіх небайдужих до історії Північного Приазов'я.

Професійний довідник учителя історії / К. О. Баханов. – Харків : Основа, 2011. – 239 с.

Як правильно організувати навчальний процес, яким має бути сучасний урок, що таке професіограма вчителя, як визначити рівень розвитку учня – на ці та багато інших питань практичної роботи вчителя історії ви знайдете відповіді у довіднику, підготовленому відомим ученим-методистом К. О. Бахановим.

Нові підходи до історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / К. О. Баханов, С. С. Баханова, Є. В. Більченко, В. О. Венгерська, П. І. Кендзьор, І. А. Костюк, С. О. Терно / за заг. ред. К. О. Баханова. – Л. : ЗУКЦ, 2012. – 164 с.

Висвітлено теоретичні засади навчання історії за умов багатокультурного суспільства, наголошено на актуальності впровадження принципу полікультурності в сучасну освіту. Розглянуто мультикультуралізм як світоглядний проект підтримки розмаїття культур. Розкрито поняття і сутність діалогу культур, обґрунтовано діалогічність як ознаку української культури. Розглянуто полірелігійність України у світлі багатокультурності, викладено культурологічний підхід до вивчення релігійної багатокультурності в нашій державі. Значну увагу приділено проблемі національної ідентичності у контексті процесів українського націєтворення. Розкрито педагогічні основи викладання історії у багатокультурному суспільстві, проаналізовано європейський досвід з даного питання.

Теорія і практика запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі : колективна монографія / К. Баханов, С. Баханова, О. Барнінець, Н. Венджева, О. Гуренко, Д. Десятов, Г. Капшкар'юв, В. Мірошніченко, О. Мокрогуз, В. Ницета, А. Федчишак ; за заг. ред. д.пед.н., проф. К. Баханова. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – 520 с.

Розглянуто запровадження компетентнісного підходу та стандартизацію як проблему сучасної історичної освіти, історичну (предметну) компетентність як дидактичну категорію й інші компетентності: хронологічну, просторову, логічну, інформаційну, аксіологічну, мовленнєву, життєтворчу, полікультурну. Увагу приділено механізмам впровадження компетентнісного підходу в практику навчання історії в школі, формуванню історичної компетентності шляхом розв'язання пізнавальних задач, засобами наочності, за допомогою дискусії, мультимедійної презентації, методу проєктів і життєтворчих проєктів, ігор, під час вивчення історії повсякденності та складання завдань учнівських олімпіад з історії.

Навчання історії в школі під кутом зору компетентнісного підходу : посібник для вчителя. – Харків : Вид. група «Основа», 2012. – 127 с.

Навчальний посібник присвячений актуальній проблемі методики навчання історії – запровадженню компетентнісного підходу до навчання історії в школі. У ньому розглянуто сутність і структуру історичної компетентності учнів, механізми та шляхи провадження компетентнісного підходу в практику навчання історії.

Практичні аспекти організації ігрової діяльності учнів на уроках історії / авт.-упор. посібн. К. О. Баханов. – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 96 с.

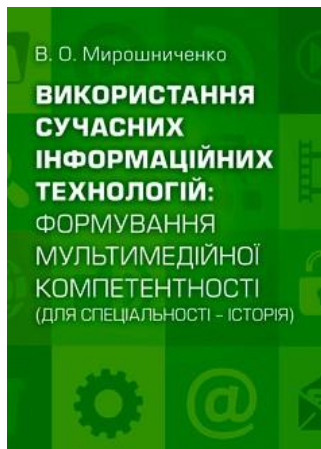
Цей посібник є логічним продовженням книги «Ігри у навчанні історії в школі» і так само підготовлений вченими-методистами Бердянського державного педагогічного університету під керівництвом професора К. О. Баханова. Проте, на відміну від попередньої, ця книга присвячена здебільшого практиці організації ігрової діяльності учнів на уроках історії.

Для викладачів, методистів та студентів педагогічних навчальних закладів.

Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / [Ю. Шаповал, Л. Нагорна, К. Баханов та ін.]; за заг. ред. Ю. Шаповала; Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. – К. : ШІЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2013. – 598 с.

Історична пам'ять – умовний і крихкий конструкт, який вибудовується у зіткненні політичних і корпоративних інтересів, ідеологічних настанов. Проблема відсутності в Україні єдиного ціннісного, понятійного, символічного простору нині є однією з найгостріших з-поміж тих, які підтримують стан постійної ідентифікаційної кризи. Автори вбачили завдання у дослідженні вузлових питань, як практичного, так і теоретичного характеру, що їх ігнорування може призвести до ескалації пам'яттєвих війн та поглиблення розколотості символічного простору.

Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності – Історія) : навч. посіб. / В. О. Мирошніченко ; за ред. К. О. Баханова. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 296 с.

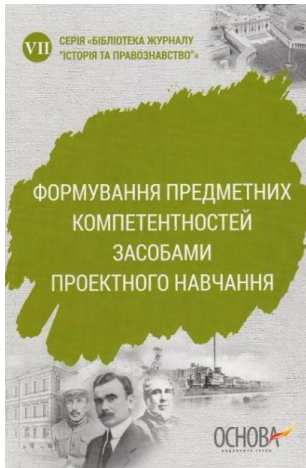
Навчальний посібник «Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності – Історія)» присвячений основним питанням підготовки учителя історії до сучасного процесу навчання в школі, що характеризується широким залученням інформаційних технологій. Він містить матеріал теоретичного і практичного характеру, необхідний учителю в повсякденній професійній діяльності. Поглиблено розглядаються сучасні прийоми, методи і технології мультимедійного навчання історії. Наводяться практичні рекомендації щодо роботи у програмах Microsoft Office, з електронними програмними засобами, у пошукових сервісах мережі Інтернет.

Запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. Частина 1 / К. О. Баханов. – Х. : Вид. гр. “Основа”, 2017. – 123 с.

Запровадження компетентнісного підходу до навчання історії в школі. Частина 2 / К. О. Баханов. – Х. : Вид. гр. “Основа”, 2017. – 125 с.

Робота присвячена одній з найактуальніших проблем методики навчання історії — запровадженню компетентнісного підходу до навчання історії в школі. У ній розглянуто сутність і структуру історичної компетентності учнів, механізми та шляхи провадження компетентнісного підходу у практику навчання історії.

Формування предметних компетентностей засобами проектного навчання / К. О. Баханов, В. О. Мирошніченко. – Х. : Вид. гр. «Основа», 2018. – 128 с.

Посібник, розроблений науковцями під керівництвом відомого методиста, доктора педагогічних наук К. О. Баханова, присвячений методичним проблемам застосування проектної технології навчання на уроках історії та її ролі в розвитку предметних компетентностей учнів. Видання розраховане на вчителів, методистів викладачів та студентів вищих педагогічних закладів освіти.

Застосування компетентнісного підходу в олімпіадних завданнях з історії / К. О. Баханов. – Х. : Вид. група «Основа», 2018. – 79 с.

Автор посібника — відомий науковець К. О. Баханов, за матеріалами Всеукраїнських учнівських олімпіад з історії проаналізував, яким чином розв'язання завдань історичних олімпіад впливає на формування предметних компетентностей учнів.

Слово про вченого:

**Баханов
Костянтин
Олексійович**

(до 60-річчя з дня народження)